RADA GMINY
BRZYSKA

Uchwała Nr LX/381/245
Rady Gminy Brzyska
z dnia 29 kwietnia 2024r.

W sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027

Działając na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 4^1 ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r poz. 2151 z poźń. zm.) i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Dz.U. 2023 poz. 1939 z późn. zm.)
Rada Gminy w Brzyskach

Uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Brzyska na lata 2024-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brzyska.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu przez rozplakatowanie w miejscach do tego przeznaczonych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stanisław Madejczyk

RADA GMINY
BRZYSKA

Załącznik do uchwały nr LX/381/24
Rady Gminy Brzyska z dnia 29.04.2024r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Brzyska na lata 2024-2027

Brzyska, luty - marzec 2024 r.

Spis treści:

1. WPROWADZENIE 2
2. DIAGNOZA 4
3. WYBÓR OBSZARÓW PROBLEMOWYCH 5
4. CEL I METODOLOGIA BADAŃ 6
5. ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW 7
6. ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW 20
7. PODSUMOWANIE BADAŃ PRZEDSTAWIONYCH W DIAGNOZIE 33
8. SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ WSPIERANIA RODZINY W LATACH: 2020, 2021, 2022. 38
   - I. Przeciwdziałanie Przemocy w rodzinie w Gminie Brzyska w latach 2020/2021/2022
   - II. Wspieranie rodziny poprzez asystenta rodziny w Gminie Brzyska na przestrzeni 2020, 2021 i 2022 roku.
9. SPOŻYCIE ALKOHOLU W ŚWIETLE DANYCH STATYSTYCZNYCH 50
10. SPOSOBY LECZENIA ALKOHOLIKÓW Z CHOROBY ALKOHOLOWEJ 51
11. STATYSTYKI WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAŃ POLICJI NA TERENIE GMINY BRZYSKA 52
12. REKOMENDACJE DLA PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I NARKOMANII W GMINIE BRZYSKA 55
13. ZASADY DZIAŁANIA I WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH 58

WPROWADZENIE

Spożywanie alkoholu przez nieletnich, nietrzeźwość na drogach, dopalacze i przemoc domowa – to problemy, z którymi zmagają się samorządy w całym kraju jak też w naszej gminie. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4^1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zaś zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii.

Zadania te wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej oraz zdrowotnej i obejmują:

A - zwiększanie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

B - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

C - wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, a w szczególności pedagogów i psychologów pracujących w szkołach, pracowników pomocy społecznej, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przepisów prawa,

D - zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych członków ich rodzin,

E - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

F - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

G - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

Realizację tych zadań wykonuje się ze środków finansowych wskazanych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która w sposób jednoznaczny określa, że dochody z opłat określonych w art.11 wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i **nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania**.

W Gminnym Programie Profilaktyki uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art.22 ust.3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art.22 ust.3 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki, integracji społecznej osób uzależnionych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Dostosowany jest do specyfiki problemów występujących w gminie, uwzględniając lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Wskazuje podmioty odpowiedzialne za realizację, określa źródła finansowania zadań, przedstawia zadania własne gminy.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Brzyska opracowano zgodnie z ww. wymienionymi ustawami oraz ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOTYKOWYCH I SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BRZYSKA

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne; naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia popytu i podaży środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Działania te powinny być realizowane na poziomie regulacji prawnych i działań lokalnych.

Nadużywanie alkoholu staje się coraz większym problemem i wyraźnie zmienia swoje oblicze. Alkoholizm to nie jest problem wieku, tylko wzorców i modelu funkcjonowania rodziny czy środowiska i jaką funkcję pełni alkohol w ich funkcjonowaniu. W obecnym czasie nie można powiedzieć, że ludzie w jakimś wieku są nienarażeni. Wiele osób zaczyna nadużywać alkohol po przejściu na emeryturę, z braku zajęcia, bo nie potrafią inaczej zagospodarować czasu wolnego.

Alkohol jest łatwo dostępny, ceny na stosunkowo niskim poziomie, częstowanie alkoholem dzieci, brak świadomości konsekwencji zdrowotnych, społecznych i rodzinnych przyczynia się do zwiększenia konsumpcji alkoholu.

Władze samorządowe gminy Brzyska realizując swoje zadania w zakresie wsparcia lokalnej społeczności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i wzmacnianiu jej potencjału zaobserwowały niekorzystne dla ogółu mieszkańców trendy zagrażające właściwemu funkcjonowaniu. W wyniku przemyśleń i refleksji gmina Brzyska postanowiła zlecić przeprowadzenie kompleksowego badania społecznego wśród dorosłych mieszkańców Gminy oraz uczniów uczęszczających do szkół funkcjonujących na jej obszarze, inicjując tym samym proces pozytywnych zmian społecznych.

Zmiana ta jest swoistym przekształceniem dotychczasowych wzorców i form funkcjonowania oraz ładu społecznego. W wyniku pozytywnej zmiany dochodzi między innymi do wzmocnienia funkcji i więzi rodzinnych, ograniczenia skali przemocy i uzależnień, kreowania skuteczniejszych działań profilaktycznych i pomocowych, zmniejszenia bezrobocia i ubóstwa, a także wzmocnienia indywidualnego i grupowego potencjału lokalnego społeczeństwa.

WYBÓR OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W Diagnozie profilaktycznej dla gminy Brzyska analizie poddano:

ALKOHOLIZM, czyli spożywanie alkoholu w sposób, który wykracza poza powszechnie uznawane wzorce picia okazjonalnego, obyczajowego i towarzyskiego. Dodatkowo u osób pijących alkohol występują zauważalne zaburzenia prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego i fizycznego

NIKOTYNIZM, czyli silne uzależnienie od nikotyny i potrzeba sięgania po wyroby zawierające tą substancję, np. papierosy i e-papierosy.

NARKOMANIĘ, która obejmuje stałe lub okresowe zażywanie środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy, w celach pozamedycznych.

PRZEMOC DOMOWĄ, czyli intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki oraz powoduje cierpienia i szkody.

PRZEMOC RÓWIEŚNICZĄ, która w szerokiej definicji oznacza każde nieprzypadkowe działanie godzące w godność osoby i wykraczające poza ramy prawidłowego życia towarzyskiego. Zachowania przemocowe mogą przyjmować formę psychiczną, fizyczną, materialną, ale i relacyjną oraz elektroniczną.

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH, czyli wykorzystywanie Internetu oraz innych urządzeń elektronicznych w celu animowania czasu wolnego, utrzymywania kontaktów społecznych, grania w gry, itp.

UPRAWIANIE HAZADRU, które obejmuje szereg zachowań ryzykownych w zakresie podejmowania aktywności hazardowej, czyli obstawiania gier losowych i granie w gry na pieniądze.

CEL I METODOLOGIA BADAŃ

Diagnoza została przeprowadzona w celu rozpoznania aktualnej skali oraz określenia głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Brzyska.
W celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych w gminie Brzyska badaniem objęto przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności. Dywersyfikacja próby badawczej pozwoliła na rozróżnienie zakresu danych problemów z różnych perspektyw.
Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu ilościowej metodologii badań. W przypadku obydwu grup, czyli uczniów oraz osób dorosłych zdecydowano na przeprowadzenie badania za pomocą techniki badawczej polegającej na umieszczeniu ankiety na platformie internetowej dostępnej dla wszystkich osób posiadających link. Niniejsza technika pozwoliła na pełne zachowanie anonimowości respondentów.

Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Brzyska

Diagnoza problemów społecznych dla gminy Brzyska została opracowana w oparciu o odpowiedzi uczestników badania na pytania zawarta w kwestionariuszu ankiety, którego charakter pytań był zależny od specyfiki danej grupy.

Respondenci uczestniczący w badaniu:

Rysunek 1

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW W GMINIE BRZYSKA

Poniżej przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Brzyska wypełnili łącznie 126 kwestionariuszy ankiet. Poniżej przedstawiono strukturę badanej próby z podziałem na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne w niewiele większym stopniu uczestniczyli chłopcy (52,4%), dziewczynki z kolei wypełniły pozostałe 47,6% kwestionariuszy.

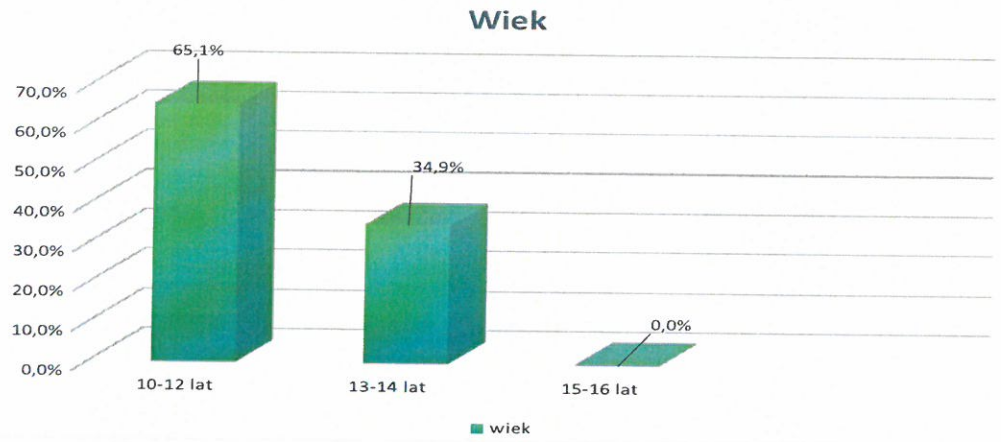
DZIEWCZYNKI 47,6%

52,4% CHŁOPCY

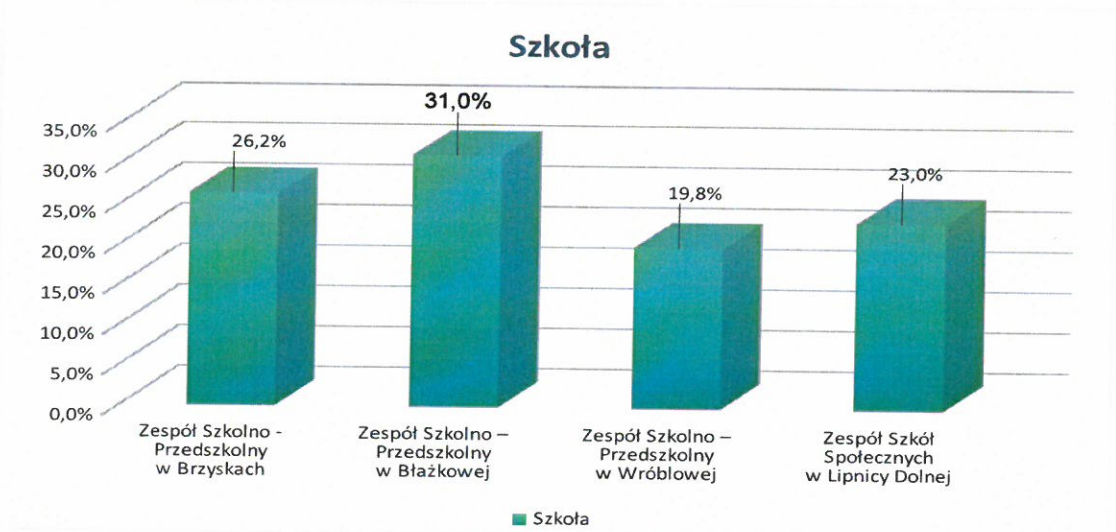
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci w wieku 10-12 lat (65,1%), natomiast 34,9% stanowiły osoby w wieku 13-14 lat. W badaniu nie uczestniczył żaden uczeń w wieku 15-16 lat.

Wykres: Wiek respondentów

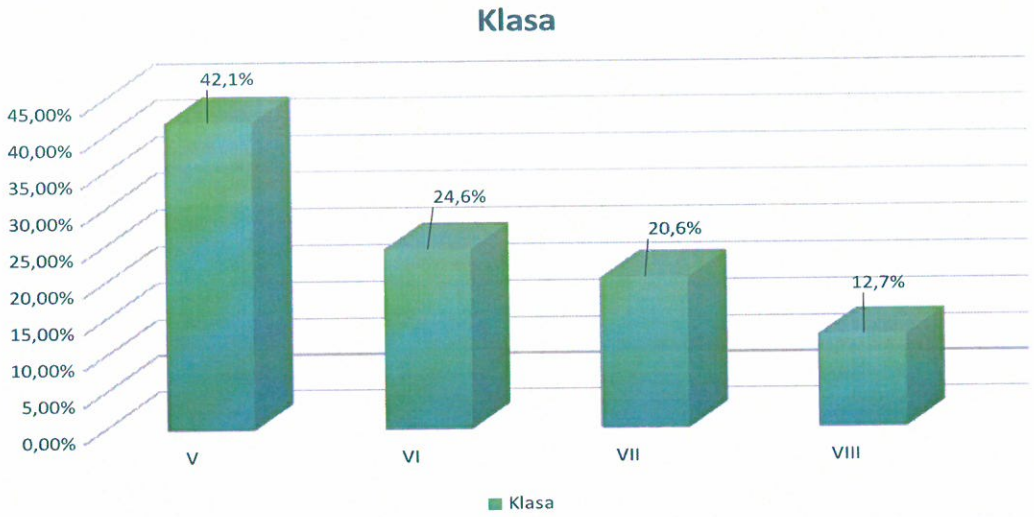
W badaniu udział wzięli uczniowie z czterech szkół na terenie Gminy, z czego średnio co trzeci respondent uczęszczał do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Błażkowej (31,0%), a co czwarty do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Brzyskach (26,2%). 23,0% ankietowanych stanowili uczniowie Zespołu Szkół Społecznych w Lipnicy Dolnej, a 19,8% - Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wróblowej.

Wykres: Udział poszczególnych szkół w badaniu

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 42,1% ankietowanych uczęszcza do V klasy, 24,6% do klasy VI, 20,6% to uczniowie klas VII, z kolei najmniejszy odsetek stanowiły osoby uczęszczające do VIII klasy szkoły podstawowej – 12,7%.

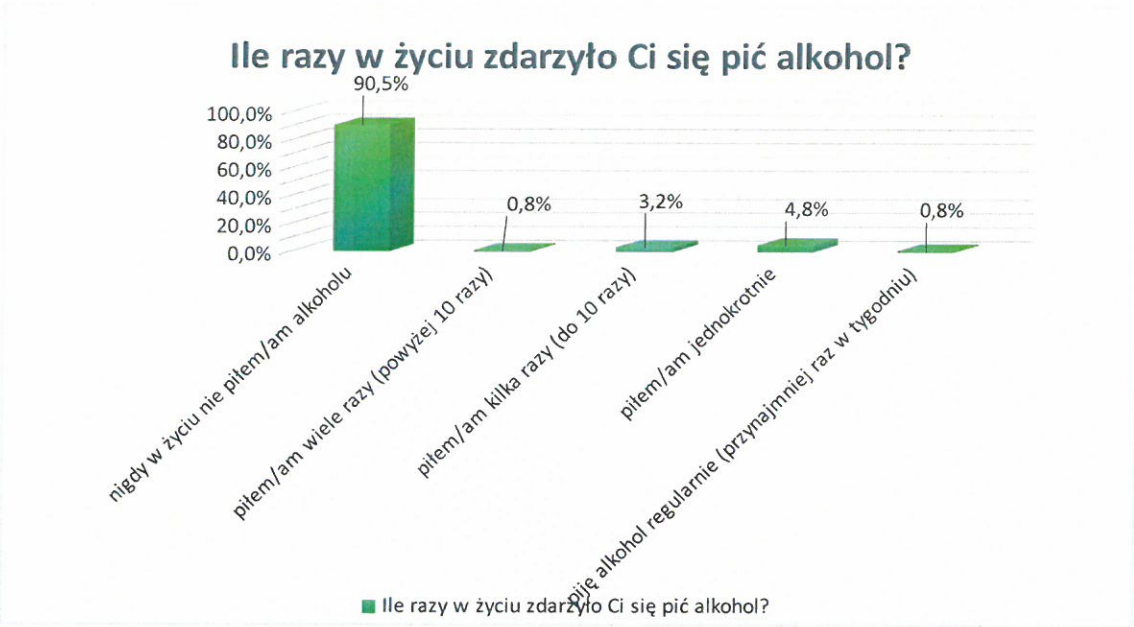
Wykres: **Ilość badanych z podziałem na klasy**

PROBLEMY UZALEŻNIEŃ W GMINIE BRZYSKA W ŚWIETLE BADAŃ

PROBLEM ALKOHOLOWY

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Brzyska. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miał średnio co dziesiąty badany uczeń (9,6%), wśród których 4,8% spożyło go jednokrotnie, 3,2% piło alkohol kilka razy (do 10 razy), natomiast po 0,8% respondentów zadeklarowało wielokrotne (powyżej 10 razy) lub regularne (przynajmniej raz w tygodniu) picie.

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdujących się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych badanych odpowiedzi, kontakt z alkoholem miało w tym okresie 7 osób będących po inicjacji alkoholowej, spośród których 6 spożyło tego typu napoje 1-2 razy (50,0%), natomiast 1 osoba – 3-4 razy (8,3%).

Tabela: Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?

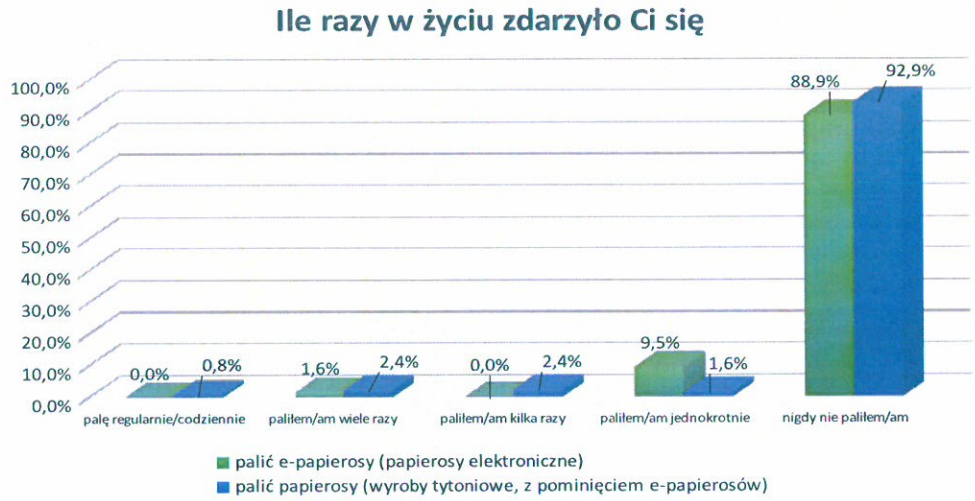
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	41,7%	5
1 – 2 razy	50,0%	6
3 – 4 razy	8,3%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

PROBLEM NIKOTYNOWY

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z Gminy podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi (papierosami) miało 7,2% ankietowanych, wśród których 1,6% paliło je jednokrotnie, po 2,4% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy) oraz wielokrotnie (powyżej 10 razy), natomiast 0,8% pali je regularnie/codziennie.

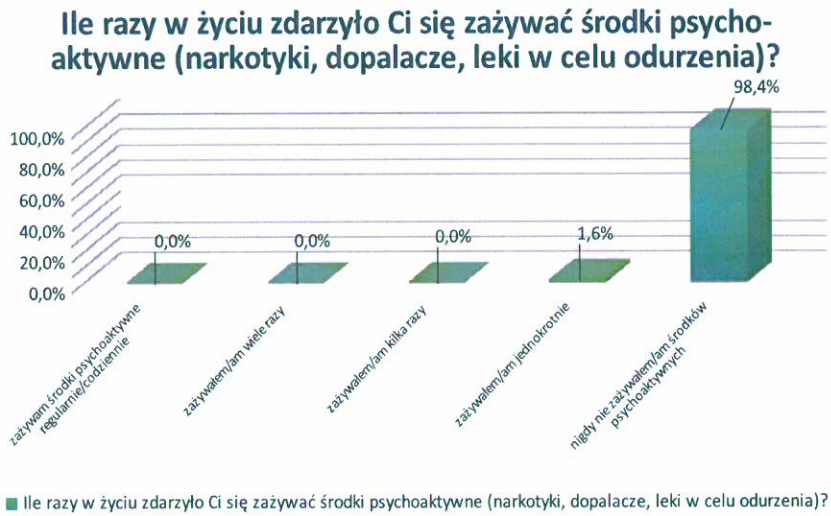
Kontakt z e-papierosami miało 11,1% ankietowanych, wśród których 9,5% sięgało po nie jednokrotnie, z kolei 1,6% paliło je wielokrotnie (powyżej 10 razy).

Wykres: <u>Palenie papierosów – palenie e-papierosów</u>

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu, młodych mieszkańców Gminy zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 1,6% badanych sięgnęło po nie jednokrotnie

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. Wszyscy uczniowie, którzy przyznali, że mieli kiedykolwiek styczność z tego rodzaju substancjami psychoaktywnymi zadeklarowali sięgnięcie po nie 1-2 razy we wspominanym okresie (2 osoby, tj. 100,0%).

Tabela: Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/ dopalaczy/ leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	0,0%	0
1 – 2 razy	100,0%	2
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

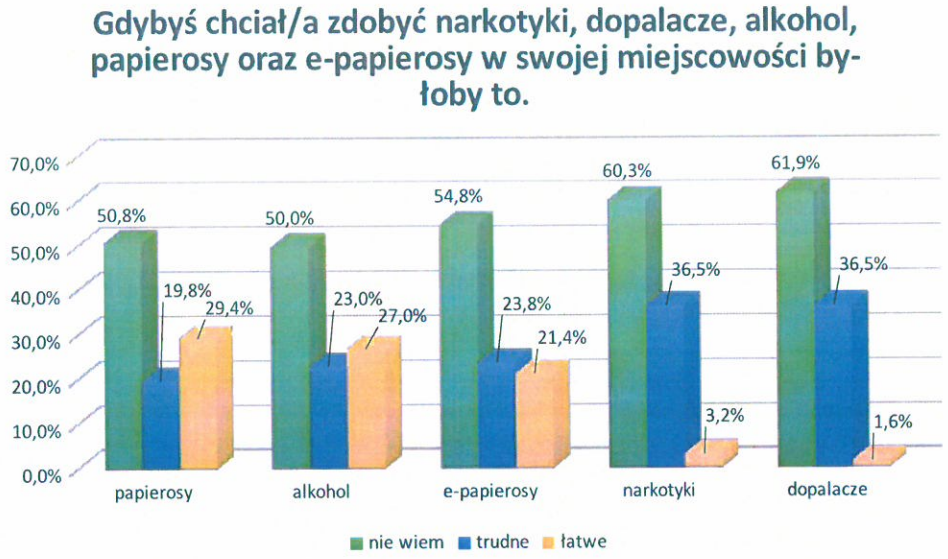
Zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, pojedyncze wskazania padły na marihuanę oraz dopalacze (po 50,0%).

Tabela: Jakie były to substancje?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	50,0%	1
dopalacze	50,0%	1
mefedron	0,0%	0
amfetamina	0,0%	0
leki w celu odurzenia	0,0%	0
inne	0,0%	0

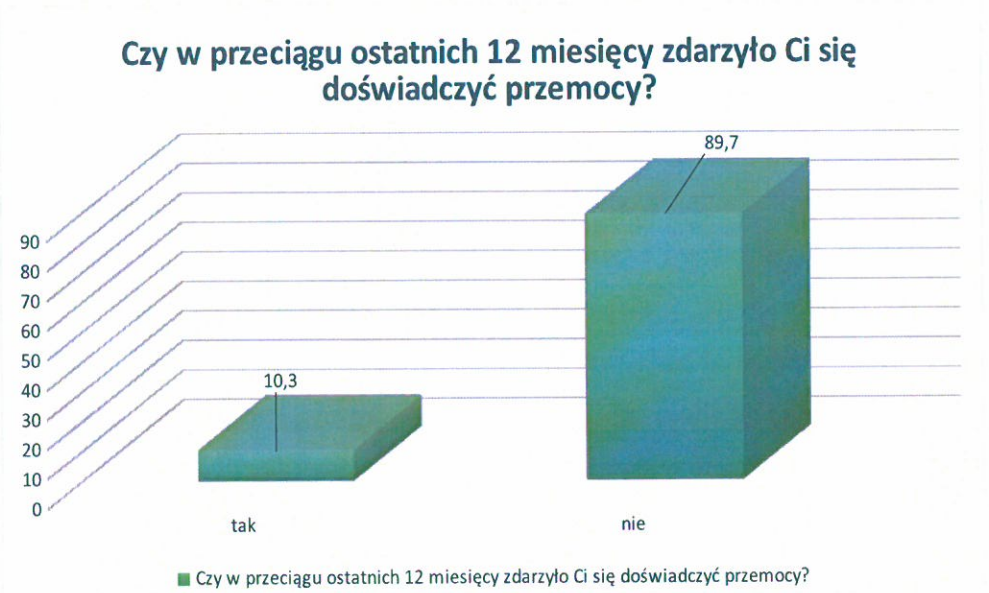
W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, szkodliwe oraz nielegalne substancje charakteryzują się w Gminie znaczą dostępnością. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- papierosy są łatwe do zdobycia dla 29,4% respondentów, a trudne dla 19,8%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 27,0% badanych, a trudny dla 23,0%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 21,4% młodych mieszkańców, a trudne dla 23,8%,
- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 3,2% ankietowanych, a trudne dla 36,5%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 1,6% uczniów, a trudne dla 36,5%.

PROBLEM PRZEMOCY

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Brzyska. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że średnio co dziesiąty młody mieszkaniec Gminy doświadczył przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy (10,3%).

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 6 osób (46,2%), z kolei po 4 respondentów wskazało na rodziców oraz kolegów/koleżanki spoza szkoły (po 30,8%). 3 badanych doznało przemocy ze strony innych, bliżej nieokreślonych osób (23,1%), natomiast 1 ankietowany wskazał na rodzeństwo (7,7%).

Tabela: Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	46,2%	6
rodzice	30,8%	4
koledzy/koleżanki spoza szkoły	30,8%	4
inne osoby	23,1%	3
rodzeństwo	7,7%	1

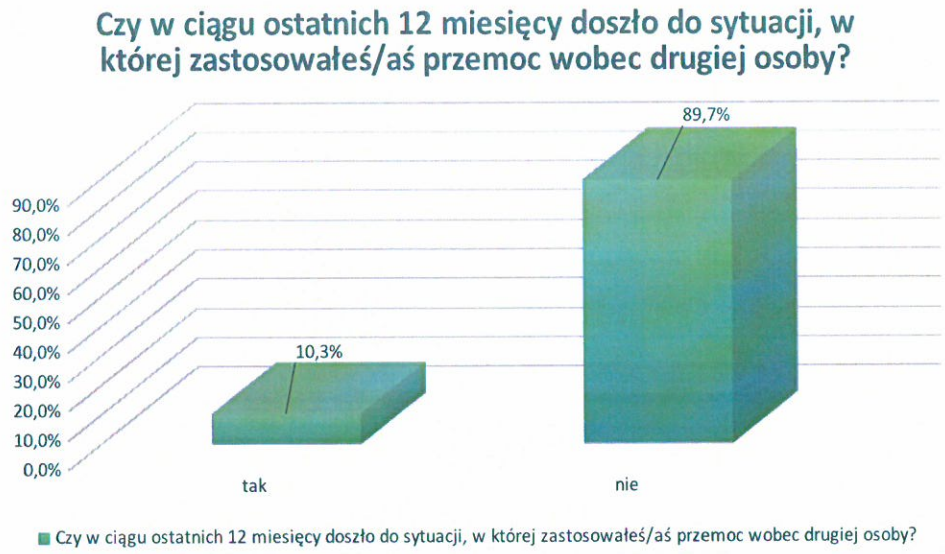
Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy psychicznej doświadczyło 10 uczniów (76,9%),
- przemocy fizycznej doznało 6 badanych (46,2%),
- zaniedbania doznało 2 ankietowanych (15,4%),
- przemocy seksualnej doświadczył 1 respondent (7,7%).

Tabela: Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	76,9%	10
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	46,2%	6
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	15,4%	2
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydzał itp.	7,7%	1

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 10,3% ankietowanych.

Badanych uczniów zapytano także o to, jakiego rodzaju przemoc stosowali. Najczęściej deklarowano stosowanie przemocy psychicznej (10 osób, tj. 76,9%), natomiast przemoc fizyczną stosowało 7 badanych (53,8%).

Tabela: Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/łaś?

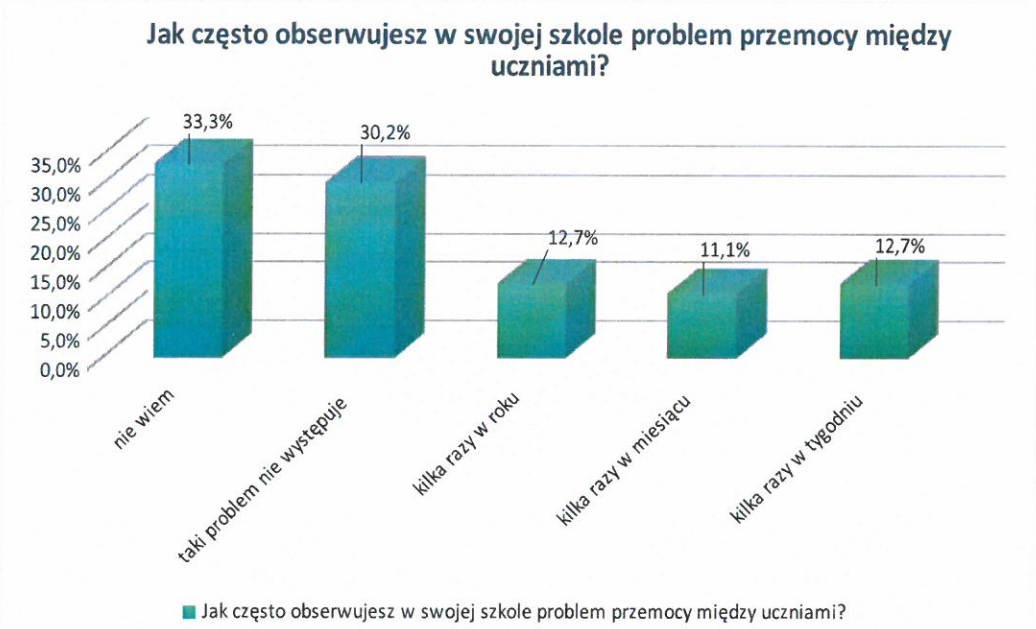
Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	76,9%	10
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	53,8%	7
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydzał itp.	0,0%	0

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec uczniów z ich szkoły – wskazało na to 76,9% ankietowanych (10 osób). Odpowiedzi 30,8% respondentów padły na kolegów/koleżanki spoza szkoły (4 osoby), 23,1% zadeklarowało stosowanie przemocy wobec rodzeństwa (3 osoby), natomiast 1 badany wybrał odpowiedź „inne osoby", wymieniając *rodziców* (7,7%).

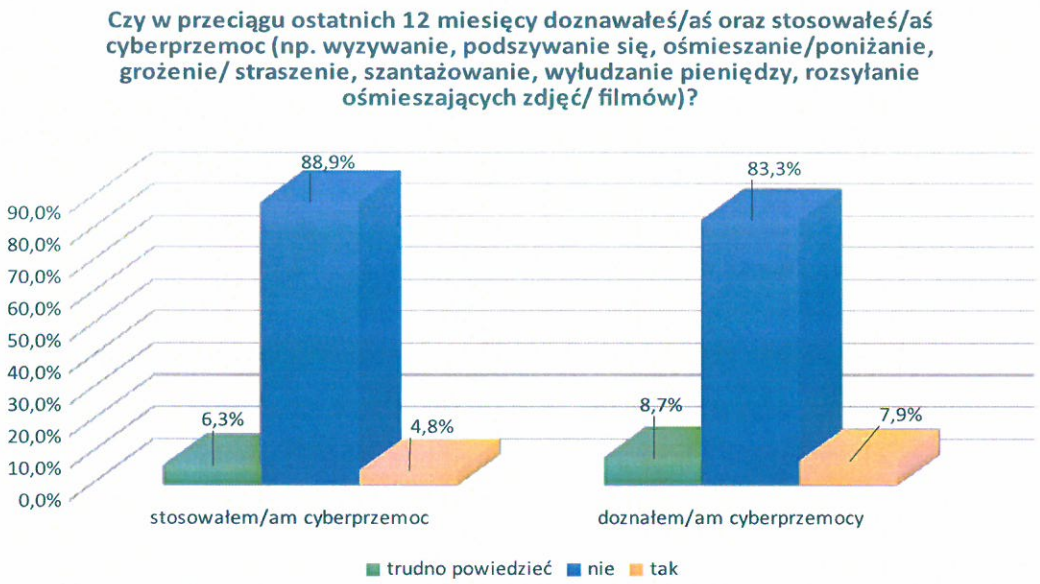
Tabela: Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	76,9%	10
kolegów/koleżanek spoza szkoły	30,8%	4
rodzeństwa	23,1%	3
innych osób	7,7%	1

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Co trzeci respondent nie potrafił jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (33,3%), natomiast zdaniem 30,2% osób takie zjawisko nie występuje w ich szkole. Po 12,7%% badanych twierdziło, że przemoc w szkole ma miejsce kilka razy w roku oraz kilka razy w tygodniu, z kolei 11,1% ankietowanych twierdzi, że taki problem występuje kilka razy w miesiącu.

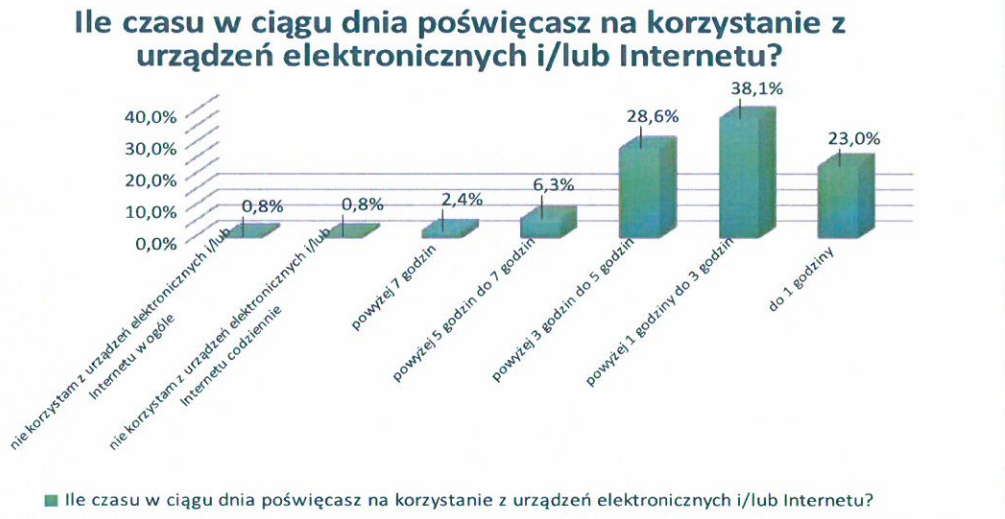

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. 7,9% uczniów stwierdziło, że doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 8,7% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że odsetek 4,8% respondentów przyznał się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 6,3% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć".

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie jak dużo czasu uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, znaczna część z nich poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu duże ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 28,6% odpowiedzi padło na przedział od 3 do 5 godzin, 6,3% ankietowanych przyznało, że korzysta z nich powyżej 5 do 7 godzin w ciągu dnia, z kolei powyżej 7 godzin dziennie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu korzysta 2,4% badanych. 38,1% respondentów spędza w ten sposób powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie. 23,0% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich do 1 godziny, natomiast po 0,8% ankietowanych zadeklarowało, że nie robi tego codziennie lub w ogóle.

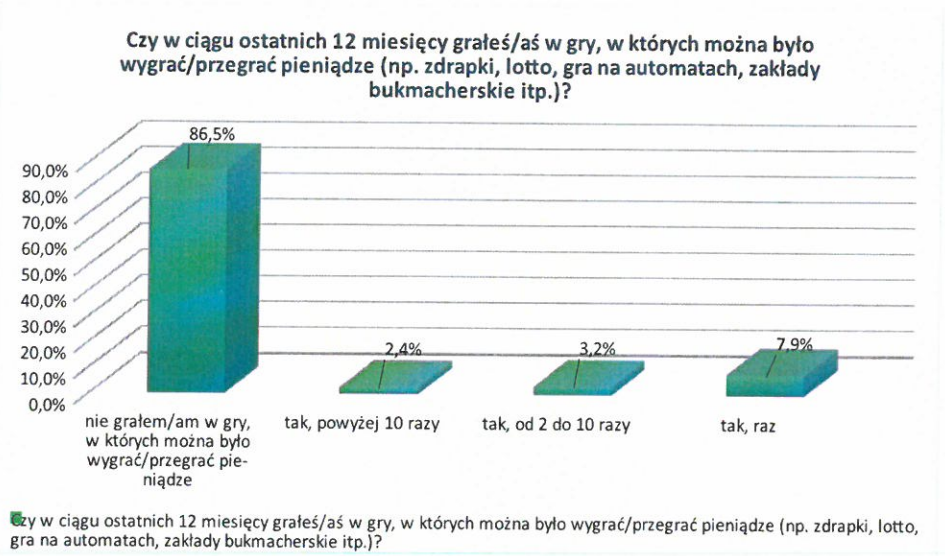
W dalszej kolejności badanych zapytano o to, czy kiedykolwiek zdarzyło im się skłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Taka sytuacja zdarzyła się 37,6% badanym, w tym 9 badanym zdarza się to bardzo często (7,2%), 2 uczniom – często (1,6%), 25 respondentom – czasami (20,0%), natomiast 11 ankietowanych zadeklarowało, że skłamało w tej sprawie jeden raz (8,8%).

Tabela: Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, np. przed rodzicami?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	7,2%	9
tak, często	1,6%	2
tak, czasami	20,0%	25
tak, jednokrotnie	8,8%	11
nie	62,4%	78

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

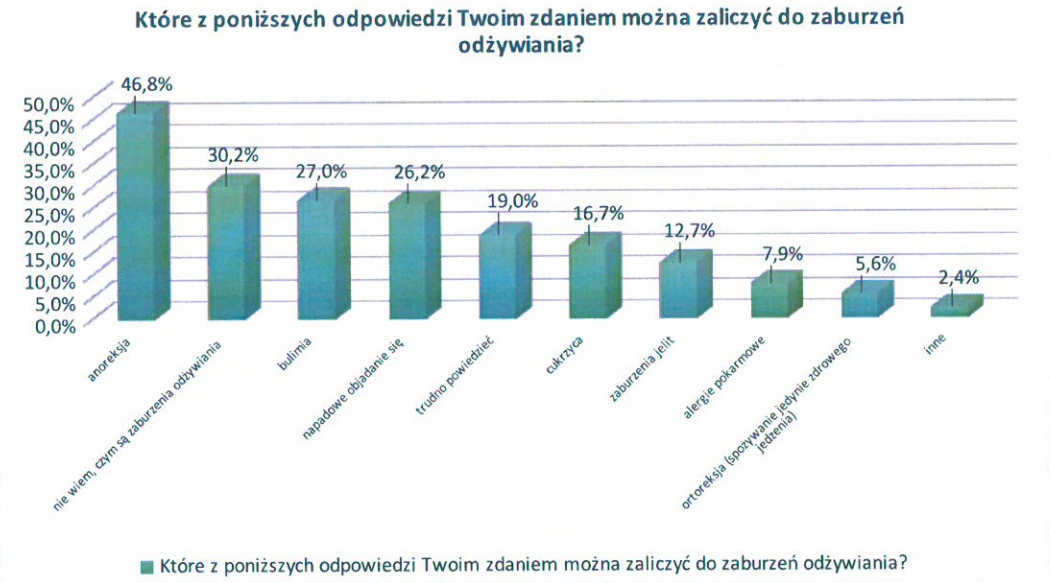
W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 13,5% badanych. Wśród tych osób 7,9% grało w nie 1 raz, odpowiedzi „od 2 do 10 razy" udzieliło 3,2% badanych, a „powyżej 10 razy" – 2,4%.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)?

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Brzyska dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którym zmaga się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na anoreksję (46,8%), z kolei 27,0% uczniów wyróżniło bulimię. Brak wiedzy, czym są zaburzenia odżywiania zadeklarowało 30,2% ankietowanych, a średnio co czwarty jest zdania, iż można do nich zaliczyć napadowe objadanie się (26,2%). Z odpowiedzi wynika, iż błędną wiedzę w tym zakresie ma 16,7% uczniów, w opinii których do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzycę, 12,7% osób w przypadku zaburzeń jelit oraz 7,9% badanych odnośnie alergii pokarmowych. Średnio co piątemu ankietowanemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie (19,0%), z kolei na inne odpowiedzi wskazało 2,4% uczniów, błędnie wymieniając *anemię* oraz *gluten*.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Brzyska, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej został zaprezentowany w dalszej części Diagnozy.

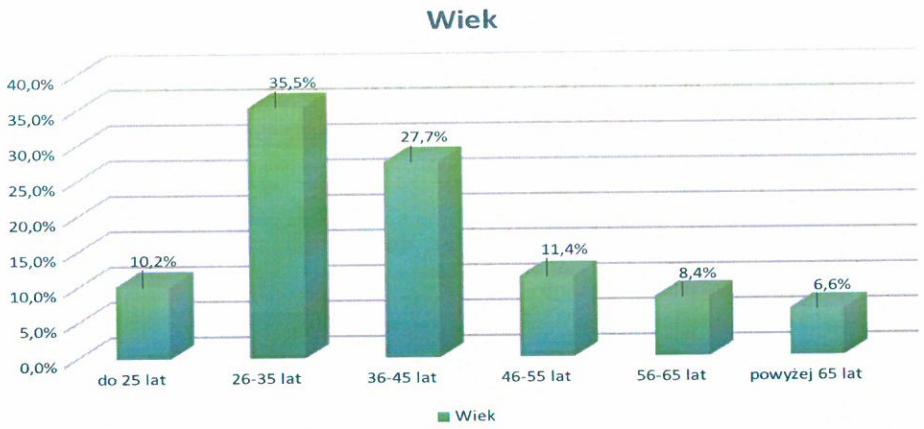
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Brzyska udział wzięło łącznie 166 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość ankiet przekazały kobiety, które uzupełniły łącznie 68,1% kwestionariuszy, natomiast mężczyźni przekazali pozostałe 31,9% ankiet.

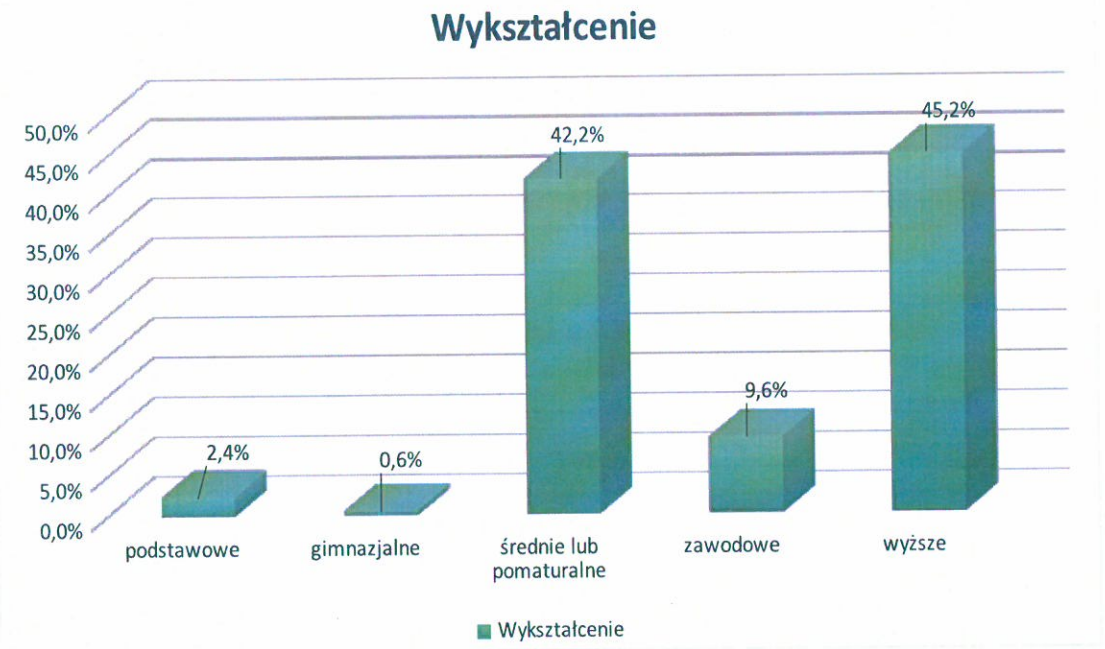
Płeć:

Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem ich wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 26-35 lat (35,5%) oraz 36-45 lat (27,7%). W badaniu udział wzięli również mieszkańcy w wieku 46-55 lat (11,4%), do 25 roku życia (10,2%), a także mający 56-65 lat (8,4%). Najmniej liczną grupę stanowili ankietowani powyżej 65 roku życia (6,6%).

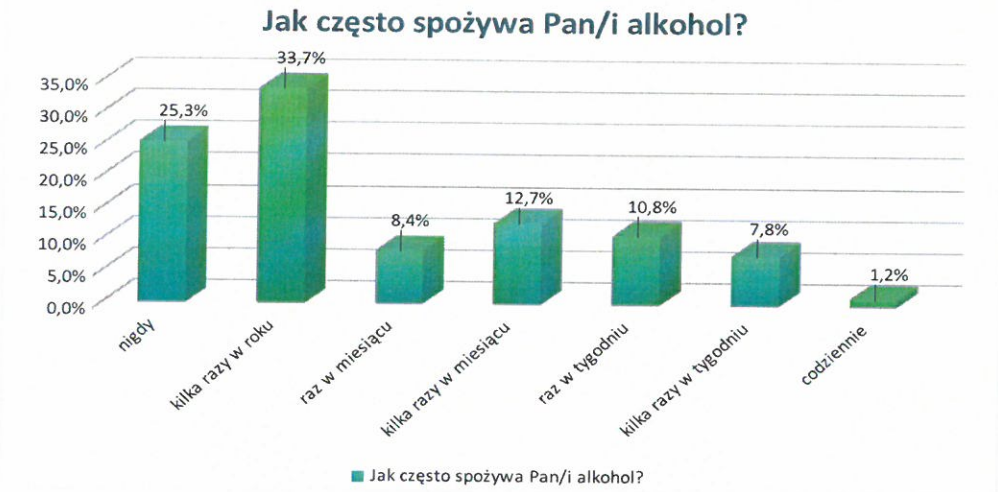
Respondenci zostali zapytani również o wykształcenie. Jak wynika z ich deklaracji, 45,2% badanych legitymuje się wykształceniem wyższym, a 42,2% - średnim lub pomaturalnym. 9,6% kwestionariuszy ankiet wypełnili mieszkańcy z wykształceniem zawodowym, 2,4% zakończyło edukację na poziomie podstawowym, natomiast 0,6% - gimnazjalnym.

PROBLEM ALKOHOLOWY

W pierwszym pytaniu tego bloku tematycznego, dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarował co czwarty ankietowany (25,3%), natomiast co trzeci sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w

roku (33,7%). 12,7% respondentów podało, że alkohol pije kilka razy w miesiącu, a 10,8% - raz w tygodniu. 8,4% respondentów spożywa alkohol raz w miesiącu, 7,8% - kilka razy w tygodniu, z kolei 1,2% - codziennie.

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się wskazana sytuacja (88 osób, tj. 71,5%). Przeciwna odpowiedź miała miejsce w przypadku 28,4% ankietowanych, z czego 18 osób zadeklarowało, że miało to miejsce 1 raz (14,6%), 15 respondentów – 2-5 razy (12,2%), z kolei na powyżej 10 razy wskazało 2 badanych (1,6%). 1 respondent nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela: Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)?

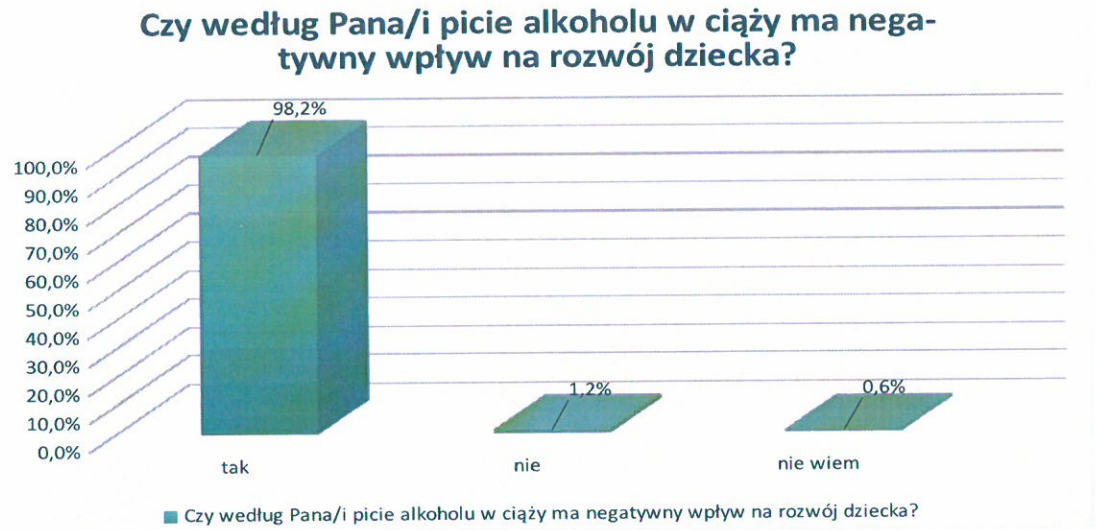
Odpowiedź	%	Liczba odp.
ani razu	71,5%	88
1 raz	14,6%	18
2-5 razy	12,2%	15
6-10 razy	0,0	0
powyżej 10 razy	1,6%	2

Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. 5,6% ankietowanych, tj. 7 osób, podało, iż nie posiada prawa jazdy, z kolei zdecydowana większość nigdy nie prowadziła pojazdu mechanicznego po spożyciu alkoholu (91,1%, tj. 113 osób). Niemniej jednak 3 osoby przyznały, że taka sytuacja zdarzyła im się jednokrotnie (2,4%), a 1 ankietowanemu – sporadycznie (0,8%).

Tabela: Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	91,1%	113
raz mi się to zdarzyło	2,4%	3
zdarza mi się to sporadycznie	0,8%	1
zdarza mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	5,6%	7

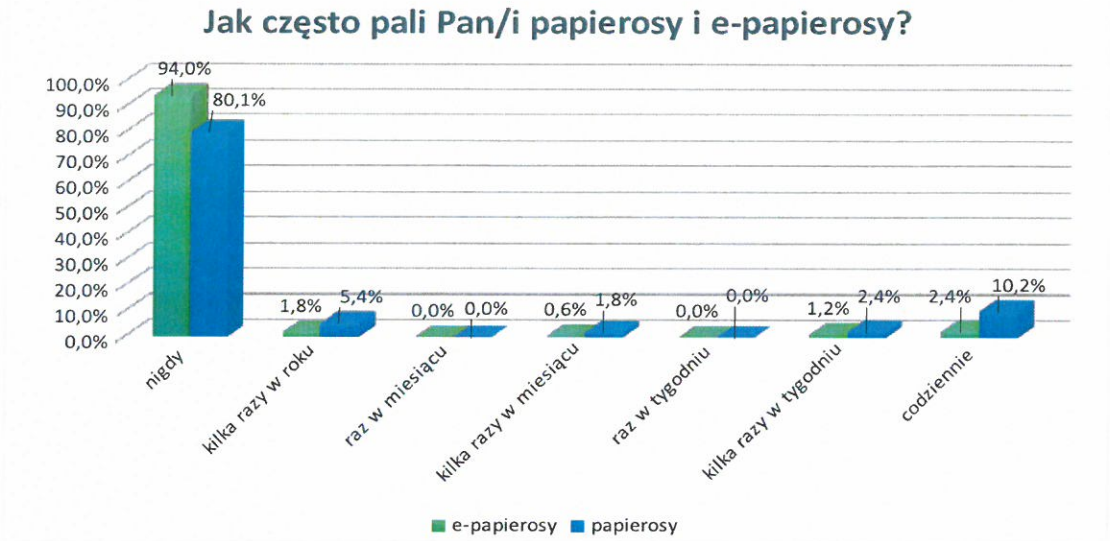
W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości napojów alkoholowych, co zadeklarowało 98,2% respondentów. Odpowiedź „nie" zaznaczyło 1,2% ankietowanych, z kolei 0,6% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

PROBLEM NIKOTYNOWY

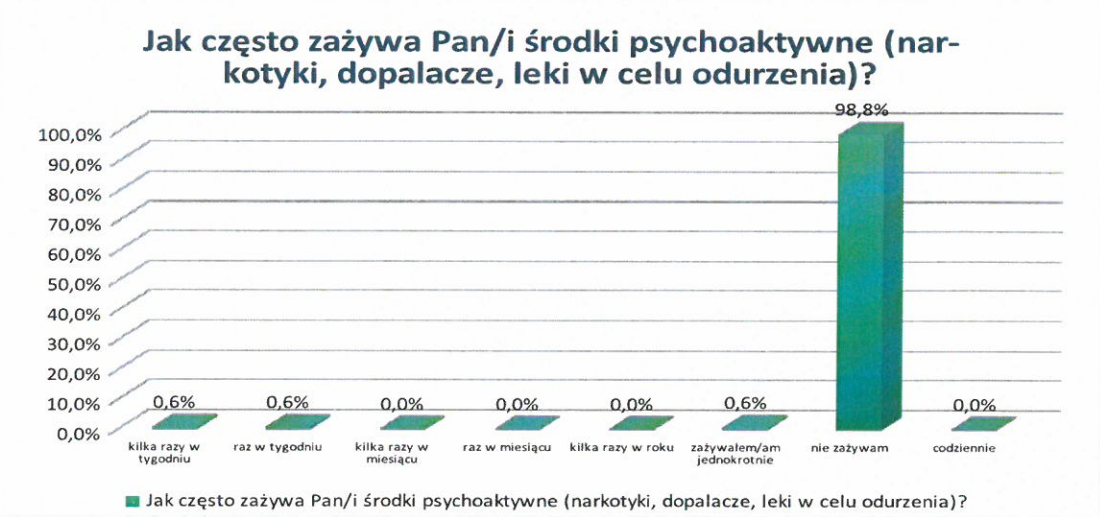
Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców gminy Brzyska. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 19,8% ankietowanych, spośród których 5,4% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, 1,8% badanych robi to kilka razy w miesiącu, natomiast 2,4% - kilka razy w tygodniu. Na codzienne palenie wskazał co dziesiąty ankietowany (10,2%). Osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji uzależnienia od nikotyny. Po elektroniczne papierosy sięga 6,0% respondentów, przy czym 1,8% z nich robi to kilka razy w roku, 0,6% wskazało na odpowiedź

„kilka razy w miesiącu", natomiast 1,2% kilka razy w tygodniu. 2,4% ankietowanych używa e-papierosów codziennie.

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Brzyska. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało łącznie 1,2% respondentów, w tym po 0,6% zadeklarowało zażycie ich jednokrotnie oraz kilka razy w tygodniu.

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów,

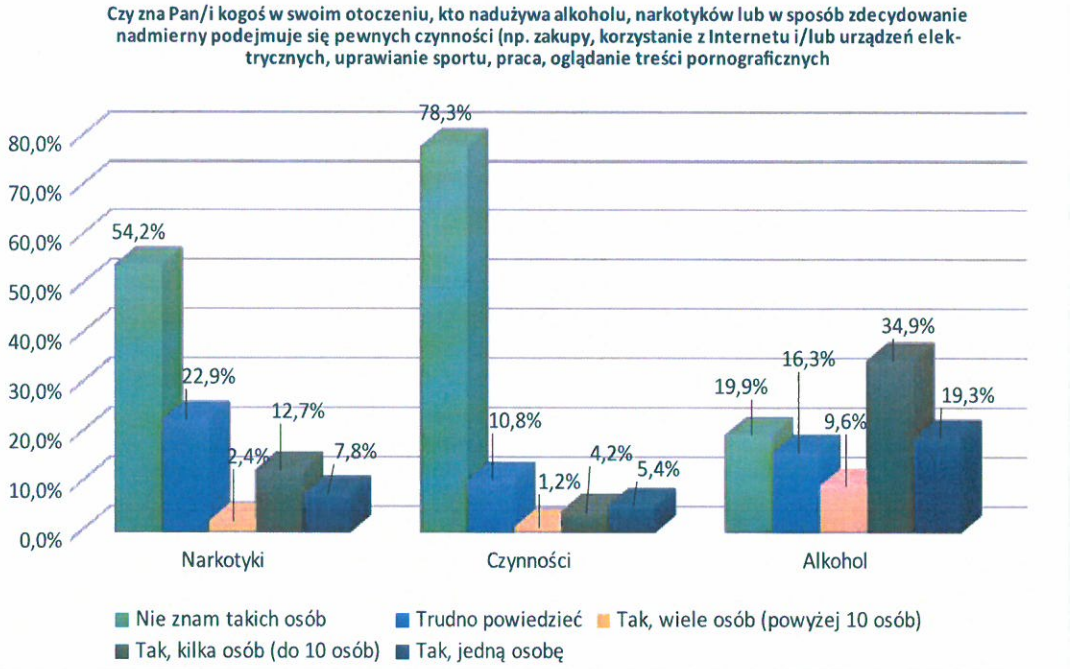
korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych).

Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- 63,8% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 19,3% jedną osobę, 34,9% – kilka osób (do 10), 9,6% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 16,3% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć";

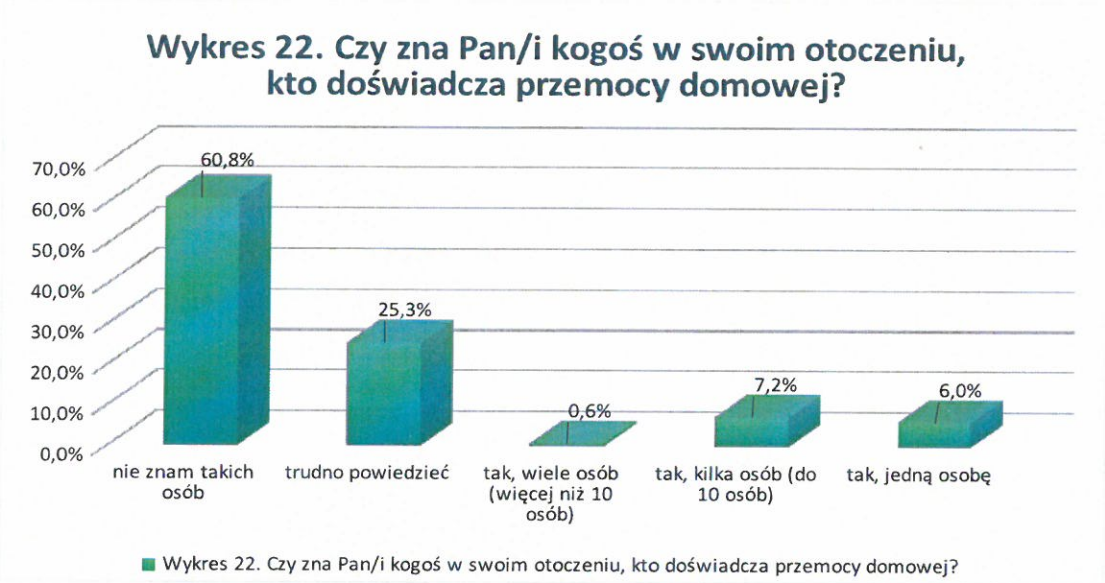
- 10,8% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 5,4% jedną osobę, 4,2% - kilka osób (do 10), 1,2% – wiele osób (powyżej 10), natomiast średnio co dziesiąty ankietowany zaznaczył odpowiedź „trudno powiedzieć" (10,8%);

- 22,9% badanych zna osoby, które dotyczy problem uzależnień behawioralnych, w tym: 7,8% jedną osobę, 12,7% – kilka osób (do 10), 2,4% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 22,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć".

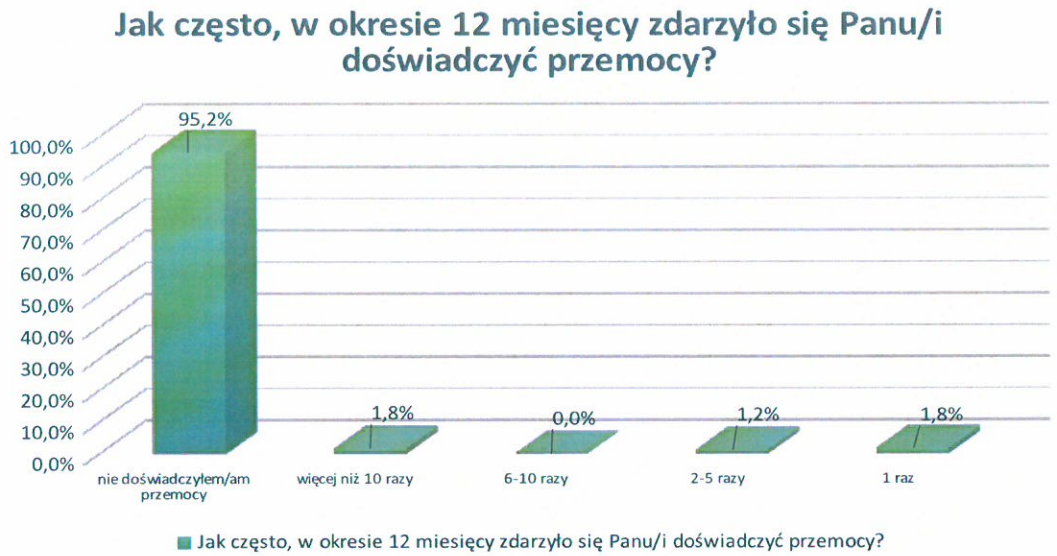

PROBLEM PRZEMOCY

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Brzyska. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 13,8% ankietowanych, spośród których 6,0% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 7,2% - kilka osób (do 10 osób), z kolei 0,6% ankietowanych zaznaczyło, że zna wiele takich osób (powyżej 10). Należy zauważyć, że co czwarty respondent nie jest pewien, czy zna taką osobę (25,3%), a jednoznacznie zaprzeczyło temu 60,8% ankietowanych.

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 4,8% dorosłych mieszkańców – po 1,8% odpowiedzi wskazywało na wystąpienie przemocy 1 raz oraz więcej niż 10 razy, natomiast 1,2% – od 2 do 5 razy. Jednocześnie, zdecydowana większość ankietowanych nie doświadczyła tego problemu – 95,2%.

Respondenci, którzy potwierdzili, iż doświadczają przemocy, zostali poproszeni o wskazanie jej rodzaju. Z ich deklaracji wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy w Gminie była przemoc psychiczna, na którą wskazało 71,4% ankietowanych (5 osób). Niemniej, wśród odpowiedzi pojawiła się także przemoc ekonomiczna oraz zaniedbanie, których doświadczenie potwierdziło po 28,6% badanych (po 2 osoby). Ponadto po jednym respondencie wskazało na przemoc fizyczną oraz nie potrafiło określić, jakiej formy przemocy doświadczyli (po 14,3%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela: Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

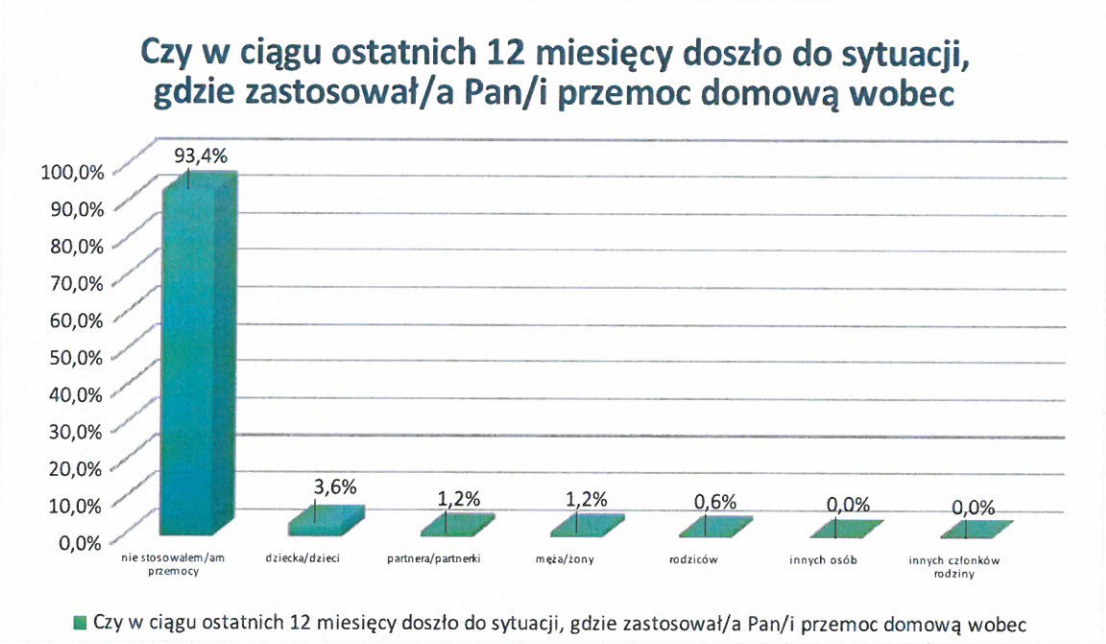
Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	71,4%	5
przemoc ekonomiczna	28,6%	2
zaniedbanie	28,6%	2
przemoc fizyczna	14,3%	1
nie wiem	14,3%	1
przemoc seksualna	0,0%	0

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Jak widać na poniższej tabeli najwięcej badanych doznało przemocy ze strony męża/żony (4 osoby, tj. 57,1%), 2 respondentów wskazało na rodziców (28,6%), natomiast po 1 badanym doświadczyło jej ze strony partnera/partnerki oraz innych, bliżej nieokreślonych osób (po 14,3%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

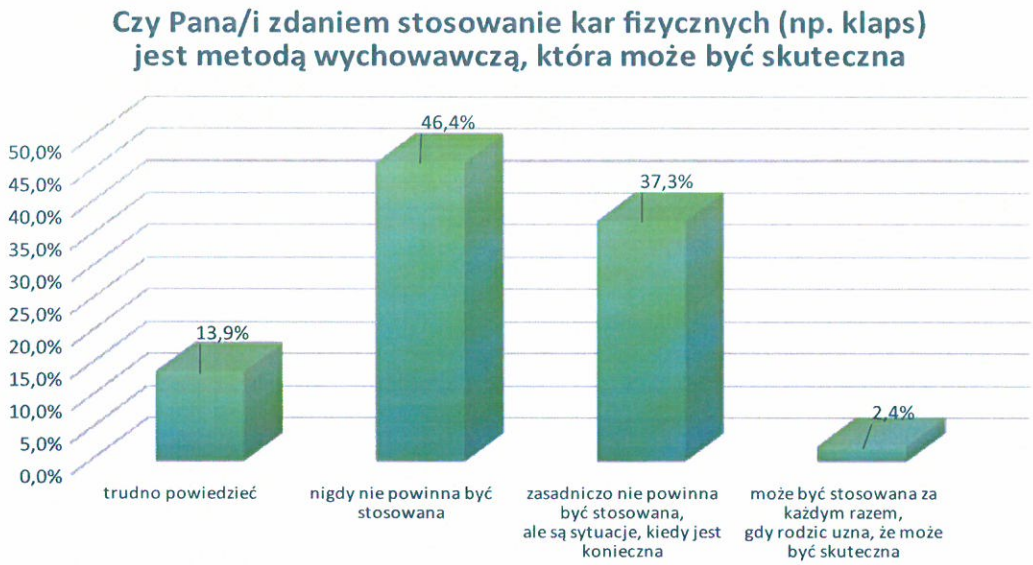
Tabela: Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	57,1%	4
rodzice	28,6%	2
partner/partnerka	14,3%	1
inne osoby	14,3%	1
inni członkowie rodziny	0,0%	0

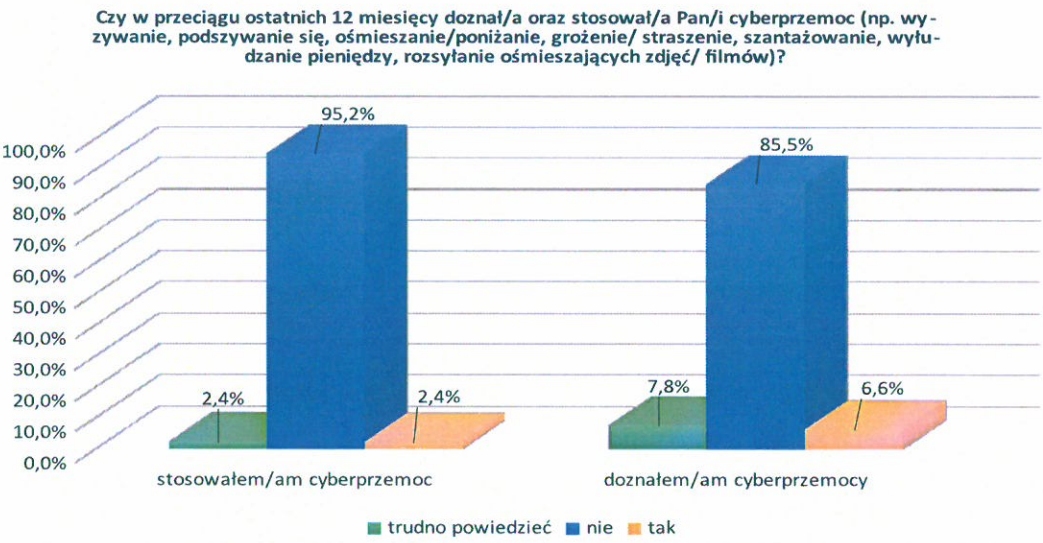
W ramach badania podjęto również próbę określenia skali oraz częstotliwości stosowania przemocy przez ankietowanych. Jak wynika z analizy materiału badawczego, do zastosowania zachowań przemocowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy przyznał się odsetek 6,6% badanych. 3,6% respondentów dopuściło się jej wobec dziecka/ dzieci, po 1,2% wobec partnera/partnerki oraz męża/żony, natomiast w dalszej kolejności wskazano na rodziców (0,6%).

Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Brzyska była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż blisko połowa badanych jednoznacznie nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej (46,4%), jednakże aż 37,3% mieszkańców uważa, że istnieją sytuacje, kiedy kary fizyczne są konieczne. Ponadto 13,9% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie określić swojego stosunku do badanej sprawy, wybierając odpowiedź „trudno powiedzieć". 2,4% respondentów uważa, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne.

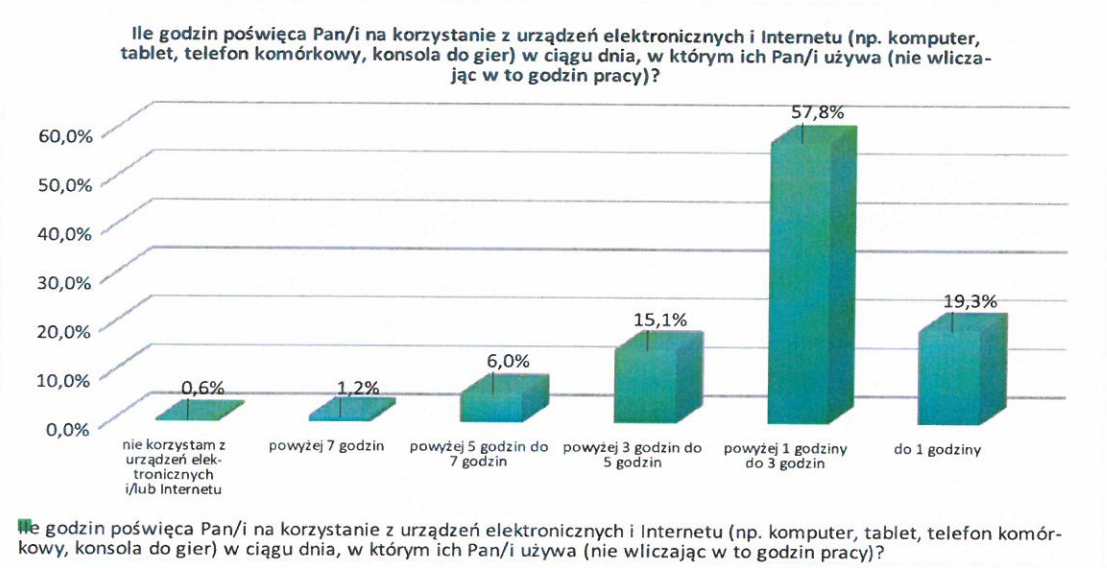

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 6,6% respondentów, natomiast 7,8% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania przemocy w Internecie przyznało się 2,4% ankietowanych, a jednocześnie taki sam odsetek badanych w tym kontekście zaznaczył odpowiedź „trudno powiedzieć" (2,4%).

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W pierwszej kolejności zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, 19,3% badanych korzysta z nich do 1 godziny dziennie, a ponad połowa wskazała na przedział od 1 do 3 godzin (57,8%). Korzystanie z urządzeń pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie zadeklarowało 15,1% respondentów. Poświęcanie od 5 do 7 godzin dziennie na korzystanie z urządzeń i Internetu dotyczyło odsetka 6,0% ankietowanych, z kolei powyżej 7 godzin robi to 1,2% badanych. 0,6% badanych nie korzysta z takich urządzeń.

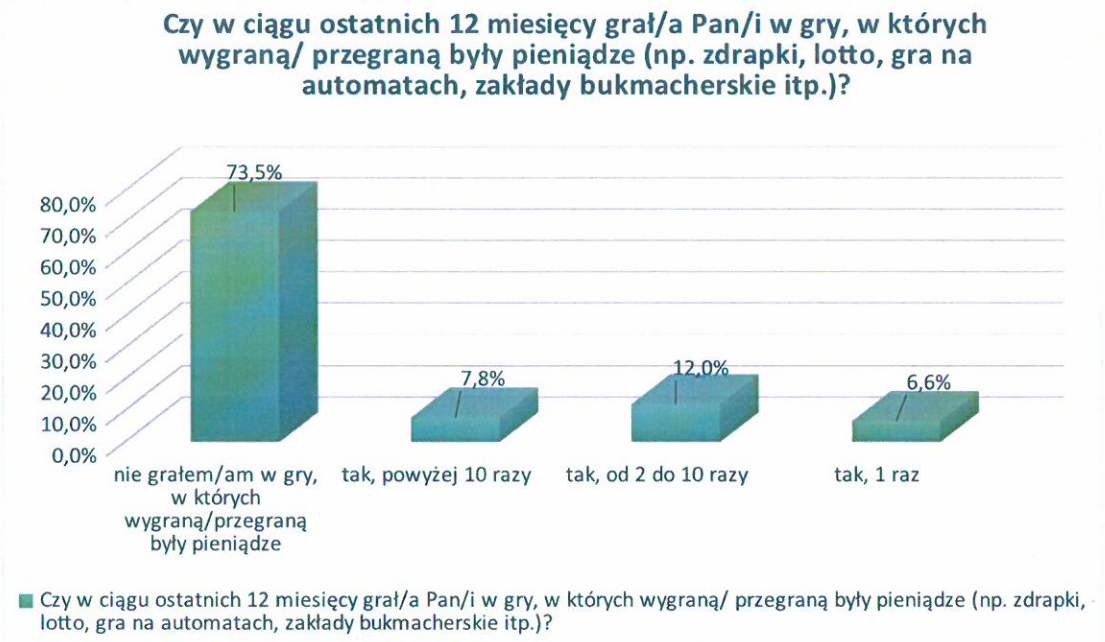
Zapytano także o to, czy badanym zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Ponad połowa badanych (88 osób, tj. 53,3%) przyznała, że takie sytuacje mają miejsce. Przeciwnego zdania było 21,2% ankietowanych (35 osób). Odpowiedź „trudno powiedzieć" zaznaczyło 12,1% (20 osób), a 13,3% respondentów wskazało, że nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń/ Internetu (22 osoby).

Tabela: Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	53,3%	88
nie	21,2%	35
trudno powiedzieć	12,1%	20
nie przewiduję określonego czasu	13,3%	22

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał średnio co czwarty dorosły respondent (26,4%), wśród których 6,6%, zadeklarowało, że grało w takie gry jednokrotnie, 12,0% – od 2 do 10 razy, z kolei 7,8% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 27,3% respondentów, tj. 12 osób, potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji, ponad połowa badanych temu zaprzeczyła (27 osób, tj. 61,4%), a 11,4% respondentów miało problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie (5 osób).

Tabela: Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną?

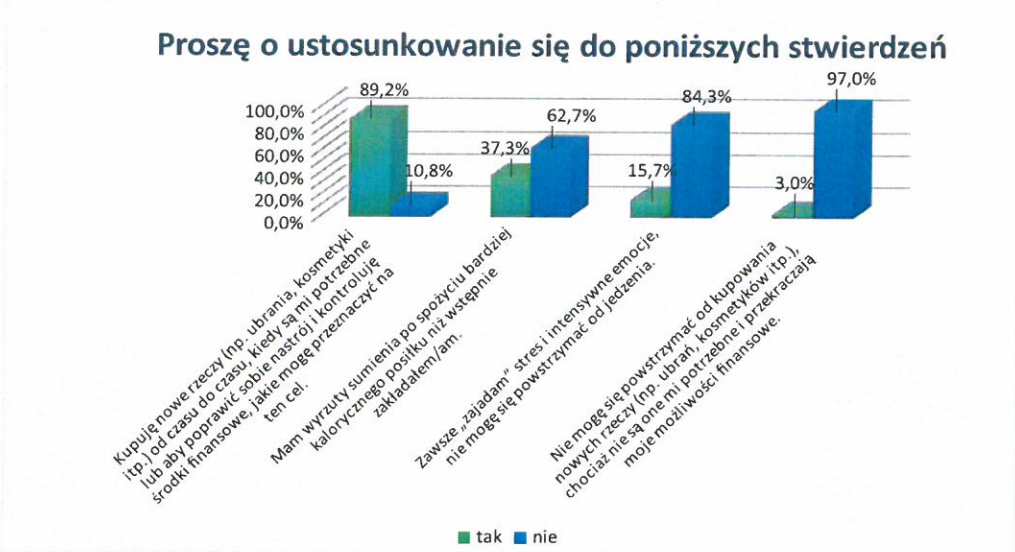
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	27,3%	12
nie	61,4%	27
trudno powiedzieć	11,4%	5

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Brzyska, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania mogące świadczyć o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 89,2% badanych kupuje nowe rzeczy (np. ubrania lub kosmetyki) od czasu do czasu, kiedy są im potrzebne lub aby poprawić sobie nastrój i kontrolują środki finansowe, jakie mogą przeznaczyć na ten cel,
- 37,3% respondentów ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali,
- 15,7% ankietowanych zawsze zajada stres i inne intensywne emocje, nie mogąc powstrzymać się od jedzenia,
- 3,0% badanych przyznało, że nie może się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, na które nie posiada odpowiednich środków finansowych.

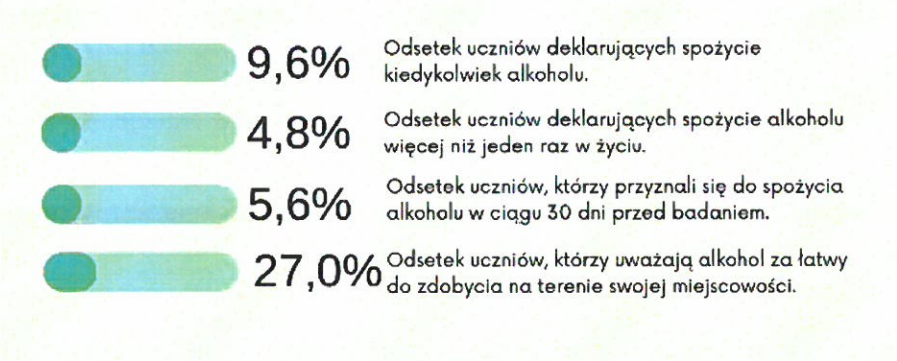

PODSUMOWANIE BADAŃ PRZEDSTAWIONYCH W DIAGNOZIE

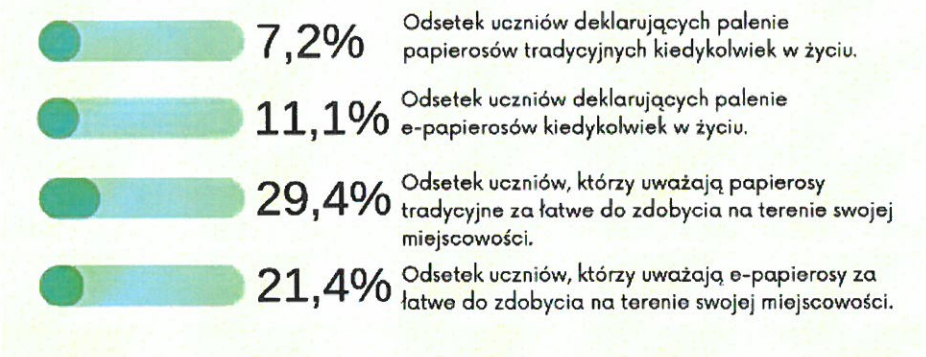
Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów występujących w środowisku lokalnym takich jak: uzależnienie od alkoholu, papierosów, narkotyków i urządzeń elektronicznych, przemoc oraz hazard i inne problemy natury behawioralnej w odniesieniu do opinii dzieci i młodzieży oraz z perspektywy dorosłych mieszkańców. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych i profilaktycznych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

WNIOSKI Z BADAŃ UCZNIÓW

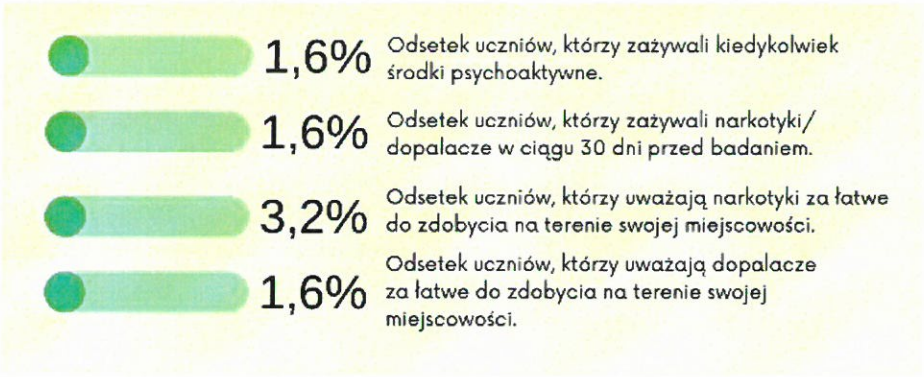
Problem alkoholowy

Problem nikotynowy

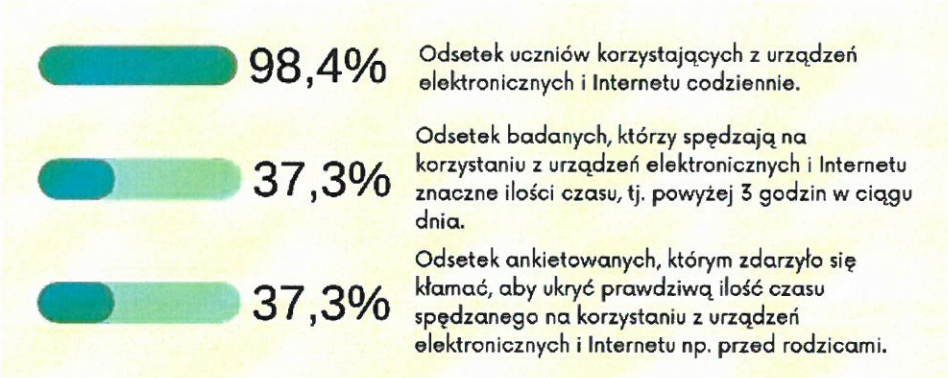
Problem narkotykowy

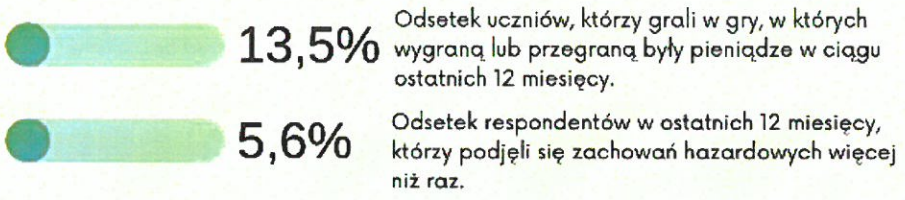
Problem przemocy

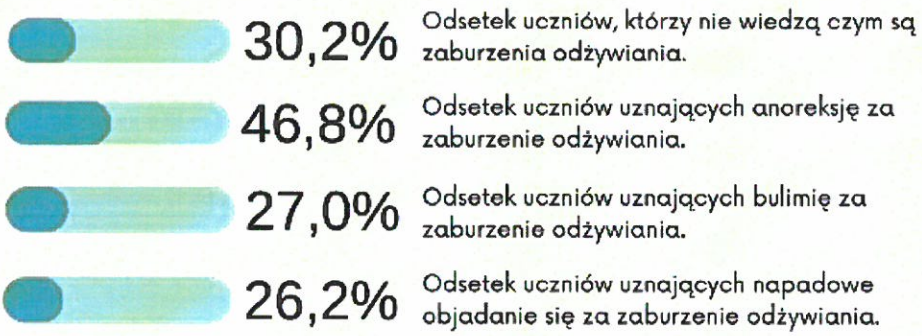
Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Uczestnictwo w grach hazardowych

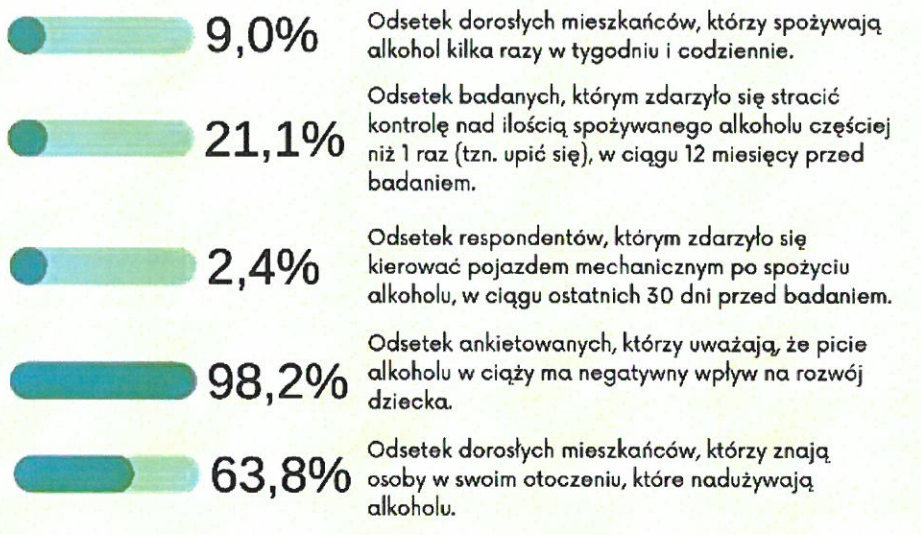

Zaburzenia odżywiania

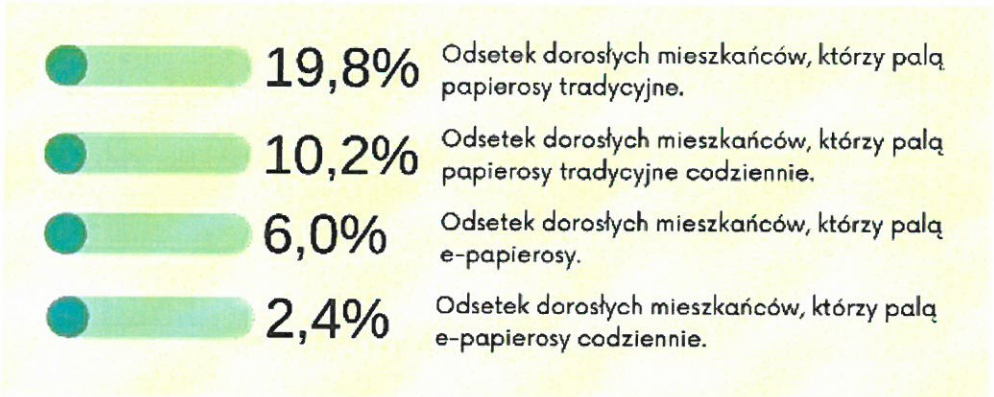

WNIOSKI Z BADANIA DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

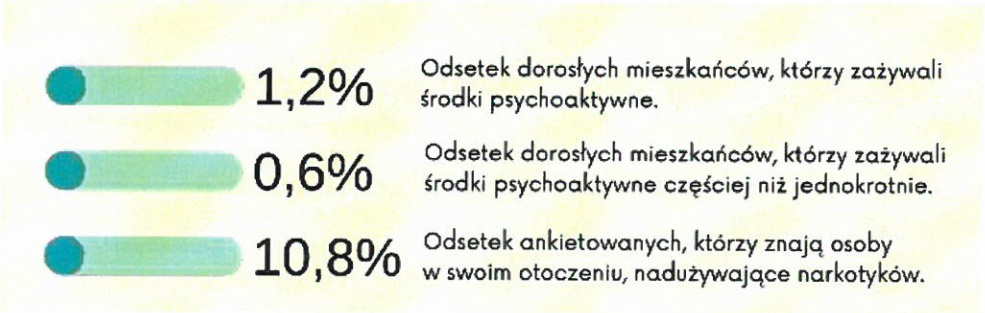
Problem alkoholowy

Problem nikotynowy

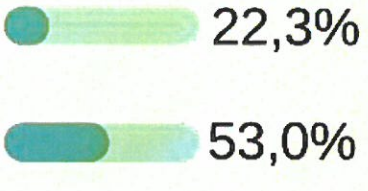
Problem narkotykowy

Problem przemocy

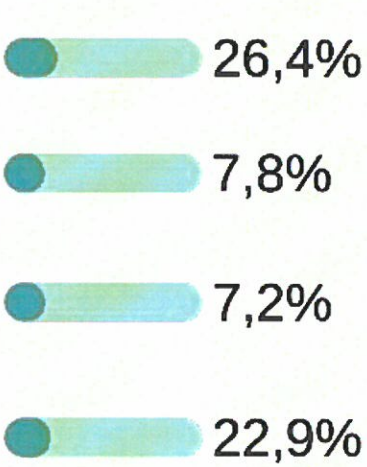
Korzystanie z urządzeń elektronicznych

22,3% Odsetek mieszkańców korzystających z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu powyżej 3 godzin dziennie.

53,0% Odsetek badanych, którym zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali.

Uczestnictwo w grach hazardowych

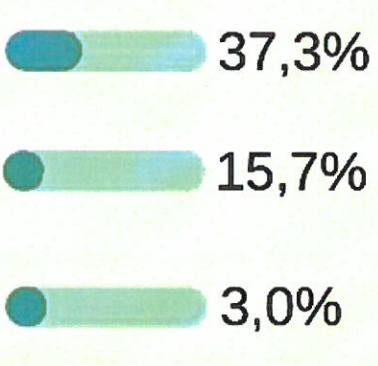
26,4% Odsetek badanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze.

7,8% Odsetek badanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze powyżej 10 razy.

7,2% Odsetek mieszkańców, którzy kiedykolwiek grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną.

22,9% Odsetek mieszkańców, którzy znają w swoim otoczeniu osoby, które dotyczy problem uzależnień behawioralnych.

Inne uzależnienia behawioralne

37,3% Odsetek badanych, którzy mają wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali.

15,7% Odsetek mieszkańców, którzy zawsze "zajadają" stres i intensywne emocje, nie mogą się powstrzymać od jedzenia.

3,0% Odsetek badanych, którzy przyznali, iż nie mogą się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, chociaż nie są im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe.

SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ WSPIERANIA RODZINY W LATACH: 2020, 2021, 2022

W 2020 roku z pomocy społecznej materialnej i usługowej świadczonej na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało 199 rodzin, w 2021 roku: 172 rodziny natomiast w 2022r.: 185. Z ogólnej liczby środowisk korzystających z pomocy w 2020 roku, 23 rodziny otrzymało pomoc z powodu przemocy w rodzinie. W 2020 roku w przypadku 72 środowisk rodzinnych odnotowano problem ubóstwa, w 2021 roku problem ten dotyczył 63 środowisk natomiast w kolejnym roku: 78. W 2020r. w 78 rodzinach występowało bezrobocie, rok później liczba ta spadła do 69 rodzin , natomiast w 2022r. wzrosła do 77. W 2020r.: 39, w 2021r.: 28, a w 2022r.: w 44 rodzinach świadczenia z ustawy o pomocy społecznej realizowano z uwagi na niepełnosprawność. Liczba osób długotrwale i ciężko chorych korzystających z systemu pomocy społecznej w 2020 roku wyniosła 128, w 2021 roku spadła do 104 rodzin, a w roku 2022 wzrosła do 113. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jako powód przyznania pomocy społecznej wystąpił w 2020r. w 18 rodzinach. W 2021 oraz w 2022 roku takich rodzin było 5. W 2020 roku trzy osoby skorzystały z pomocy społecznej w z związku z problemem alkoholowym w rodzinie, w 2021 roku dwie osoby, natomiast w 2022 roku jedna.

I. Przeciwdziałanie Przemocy w rodzinie w Gminie Brzyska w latach 2020/2021/2022

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzyskach w ramach realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy organizuje i koordynuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, będącego formą współpracy lokalnych instytucji, podmiotów oraz służb na płaszczyźnie przemocy w Gminie Brzyska.

W latach 2020 do 2022, w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzili:

- pracownik socjalny GOPS Brzyska,
- przedstawiciel Posterunku Policji,
- przedstawiciel Ośrodka Zdrowia w Brzyskach,
- Przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zawodowy kurator Sądu Rejonowego w Jaśle,
- przedstawiciele placówek oświatowych z terenu Gminy Brzyska.

W latach 2020, 2021 i 2022 w ramach Gminnego Programu, zostało podjętych szereg działań w zakresie przeciwdziałania przemocy:

1. Zorganizowano szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych, oraz pracowników GOPS;
2. Udzielano pomocy osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie w miejscu ich zamieszkania przez pracownika socjalnego, policjanta w zależności od charakteru problemu w rodzinie;
3. Działał *Punkt Konsultacyjny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom, świadczący pomoc psychoterapeutyczną i prawną* (dwa razy w miesiącu po cztery godziny lub częściej w razie potrzeb), z którego w 2020 roku skorzystało 11 osób, odbyło się 72 porady (osobiste i telefoniczne); W 2021 roku z kolei tą formą wsparcia objęto 13 osób, odbyło się 58 porad (osobiste i telefoniczne); W 2022r. natomiast z punktu skorzystało 10 osób oraz odbyło się 36 porad.
4. Uczniowie z rodzin, w których była wszczęta procedura Niebieskie Karty objęci zostali pomocą psychologiczną oraz wsparciem pedagoga szkolnego; Spotkania uczniów z psychologiem odbywały się stacjonarnie i telefonicznie; W 2021 roku odbyła się prelekcja pedagoga szkolnego skierowana do rodziców dotycząca potrzeby częstych rozmów z dziećmi, problemów emocjonalnych i nowych problemów społecznych;
5. W 2021 roku Zespoły Szkół organizowały spotkania z rodzicami w ramach Zespołów IPET, konsultacji dla rodziców objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
6. Promowano problematykę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży z uwzględnieniem zagadnień związanych z przemocą w rodzinie;
7. Zaktualizowano informator o formach pomocy dostępnych na terenie gminy Brzyska oraz powiatu jasielskiego dla osób dotkniętych bądź zagrożonych przemocą w rodzinie oraz osób i rodzin będących w kryzysie.
8. W okresie 2019/2020 zrealizowane zostały w czterech placówkach oświatowych na terenie gminy Brzyska działania edukacyjne służące wzmacnianiu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Ponadto w czterech placówkach oświatowych zrealizowano spotkania edukacyjne dla młodzieży zagrożonej przemocą w rodzinie.
9. W 2020, 2021 oraz 2022 roku na terenie gminy psychoterapeuta/psycholog prowadził działania edukacyjne i informacyjne kierowane do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie –

zajęcia/spotkania realizowane były w ramach utworzonego *Punktu Konsultacyjnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom.*

10. W 2021 roku zamówiono i rozpowszechniono materiały profilaktyczno-edukacyjne (plakaty i ulotki) oraz gadżety profilaktyczne o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie „ Stop Przemocy" #nie odwracaj wzroku;

11. W 2021 roku zorganizowano program profilaktyczny „ Wspierajmy się" dotyczący uzależnień behawioralnych i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej;

12. W 2022 roku odbyło się spotkanie klas VI-VII z psychologiem Panią Marią Sroką, specjalistą psychoterapii uzależnień. Spotkania obejmowały temat uzależnień behawioralnych; Zajęcia zostały współfinansowane z GKRPA. Zaprojektowano i rozpowszechniono również gadżety profilaktyczne o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie: „Stop Przemocy". Zorganizowano wspólnie z GKRPA spotkanie z wokalistą, gitarzystą, autorem tekstów, poetą i kompozytorem Jackiem Musiatowiczem oraz jego synem Michałem Musiatowiczem. Tematem spotkania były uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnienia behawioralne.

13. Tutejszy GOPS zawarł w 2020r. porozumienie o współpracy w ramach Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w Jaśle. Z porady specjalistów skorzystać mogły dzieci i młodzież z terenu Gminy Brzyska, która dotknięta byłą m.in. problemem przemocy w rodzinie i borykała się z różnymi zaburzeniami zarówno zachowania, jak i emocjonalnymi – (4 dzieci 2020r.). Współpraca z Ośrodkiem kontynuowana była w 2021 oraz w 2022 roku.

14. Od stycznia 2020 roku możliwe jest także uzyskanie szerszego wsparcia w ramach realizowanego projektu „Środowiskowe Centrum Pomocy Psychologicznej i Wsparcia w Jaśle". Gmina Brzyska jest jedną z czterech gmin ujętych w w/w projekcie. W ramach projektu oferowane są usługi zdrowotne z zakresie zdrowia psychicznego, tj. m.in.:
    a) diagnoza obejmująca opracowanie zindywidualizowanego planu pomocy specjalistycznej,
    b) indywidualne poradnictwo specjalistyczne,
    c) psychoterapia grupowa,
    d) psychoedukacja grupowa;
    e) psychoterapia indywidualna,
    f) psychoterapia rodzinna,

Z udziału w powyższym projekcie mogły skorzystać również osoby i rodziny uwikłane w przemoc, tj. zarówno doświadczające przemocy jak i stosujące przemoc –(2020r.: 1 osoba). Projekt realizowany był także w 2021 i 2022 roku.

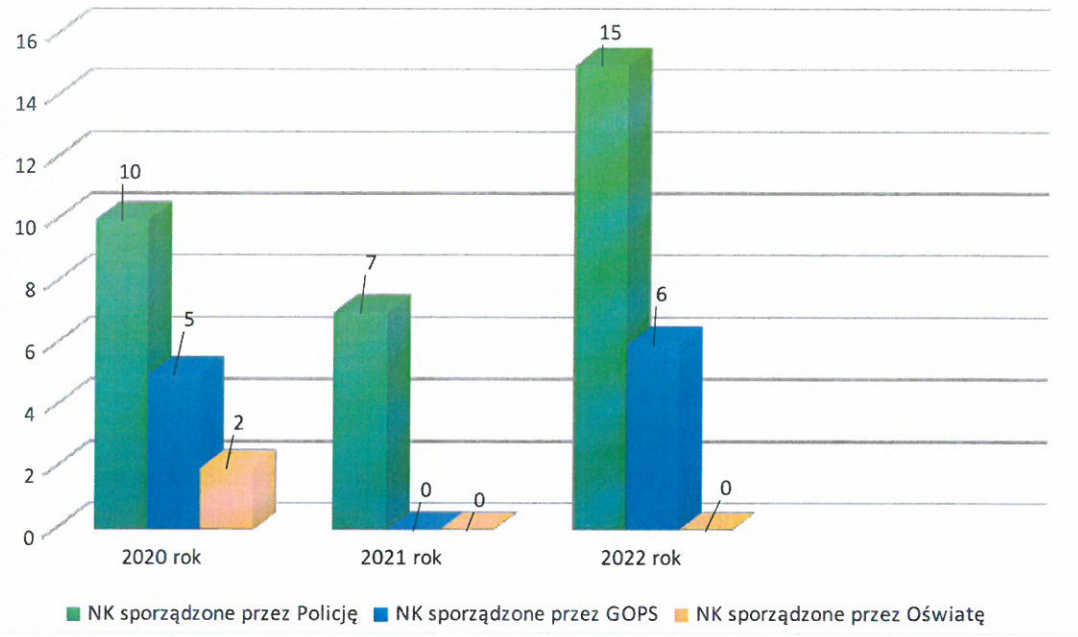
I. Skala zjawiska przemocy w rodzinie oraz prowadzone działania pomocowe na przestrzeni od 2020 do 2022 roku na terenie Gminy Brzyska:

Tabela: Liczba sporządzonych formularzy „ Niebieskie karty-A" w 2020, 2021 oraz w 2021 roku w Gminie Brzyska

Lata objęte badaniem:	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A", w tym:	17	7	21
NK założone przez Policję	10	7	15
NK założone przez GOPS	5	0	6
NK założone przez Oświatę	2	0	0
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A", z podziałem na miejscowości:			
Brzyska	9	3	6
Błażkowa	6	3	6
Wróblowa	0	0	2
Ujazd	1	1	0
Dąbrówka	0	0	6
Kłodawa	0	0	0
Lipnica Dolna	1	0	1

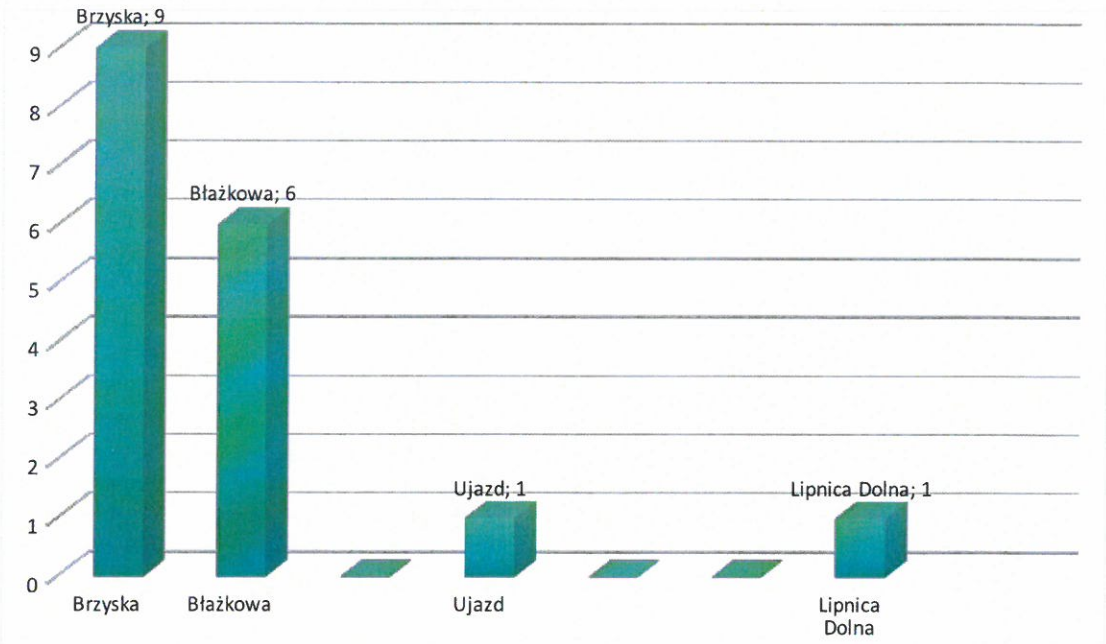
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: Liczba sporządzonych formularzy Niebieskie Karty przez poszczególne instytucje na terenie Gminy Brzyska w latach 2020, 2021 i 2022

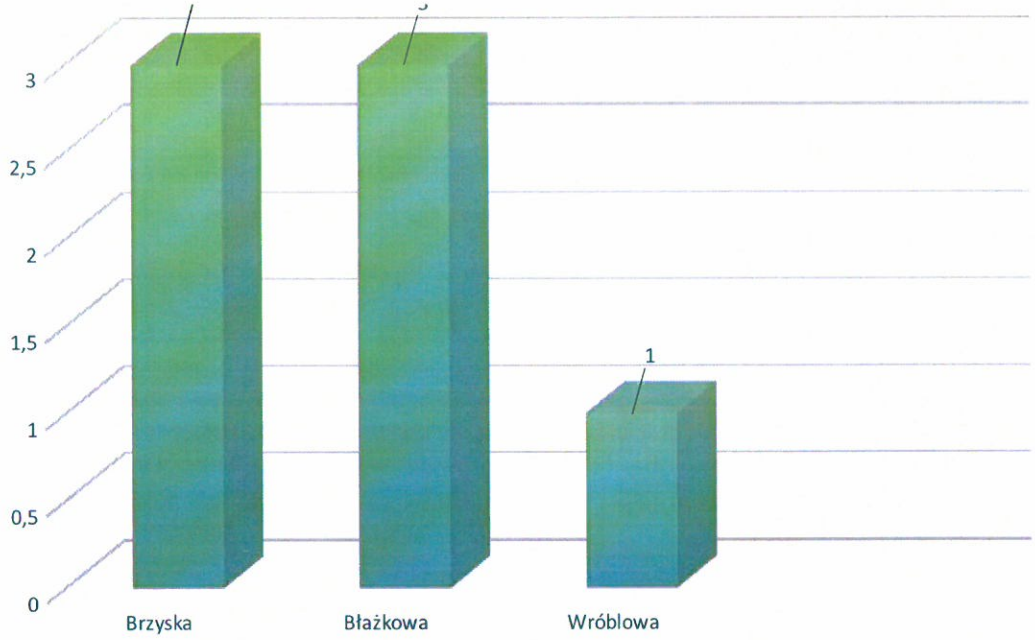
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: Skala zjawiska przemocy w poszczególnych miejscowościach Gminy Brzyska w roku 2020

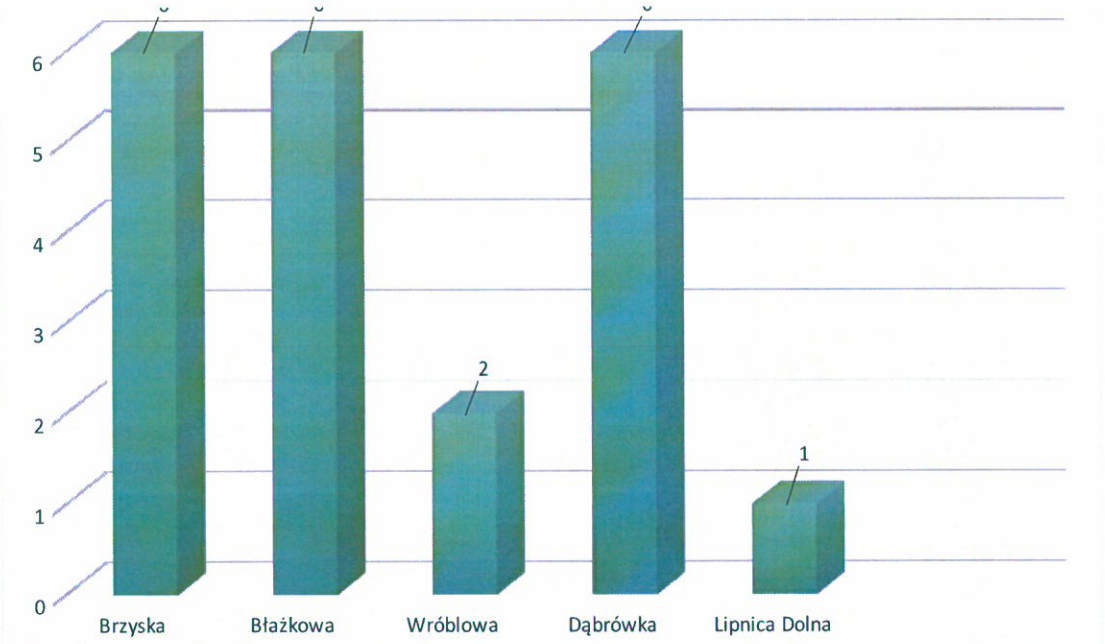
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: **Skala zjawiska przemocy w poszczególnych miejscowościach Gminy Brzyska w roku 2021**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: **Skala zjawiska przemocy w poszczególnych miejscowościach Gminy Brzyska w roku 2022**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Tabela: **Prowadzone działania pomocowe na przestrzeni od 2020 do 2022 roku na terenie Gminy Brzyska w zakresie Procedury Niebieskie Karty**

Lata objęte badaniem:	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba wszczętych procedur" Niebieskie Karty"	11	6	13
Liczba powołanych grup roboczych	11	6	13
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	7	7	7
Liczba posiedzeń grup roboczych	112	55	69

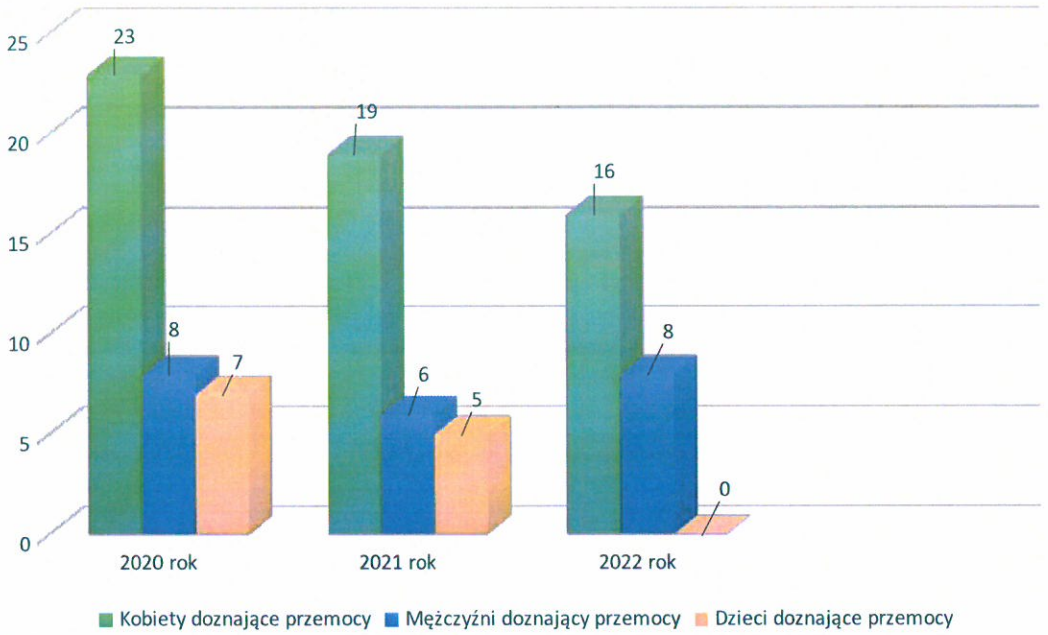
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Tabela: **Skala prowadzonych procedur Niebieskie Karty na terenie Gminy Brzyska na przestrzeni od 2020 do 2022 roku**

Lata objęte badaniem	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba prowadzonych procedur Niebieskie karty	23	19	17
Liczba kobiet doznających przemocy	23	19	16
Liczba mężczyzn doznających przemocy	8	6	8
Liczba dzieci doznających przemocy	7	5	0
Liczba osób stosujących przemoc ogółem, w tym:	27	22	17
Liczba kobiet	3	2	3
Liczba mężczyzn	24	20	14
Liczba nieletnich	0	0	0

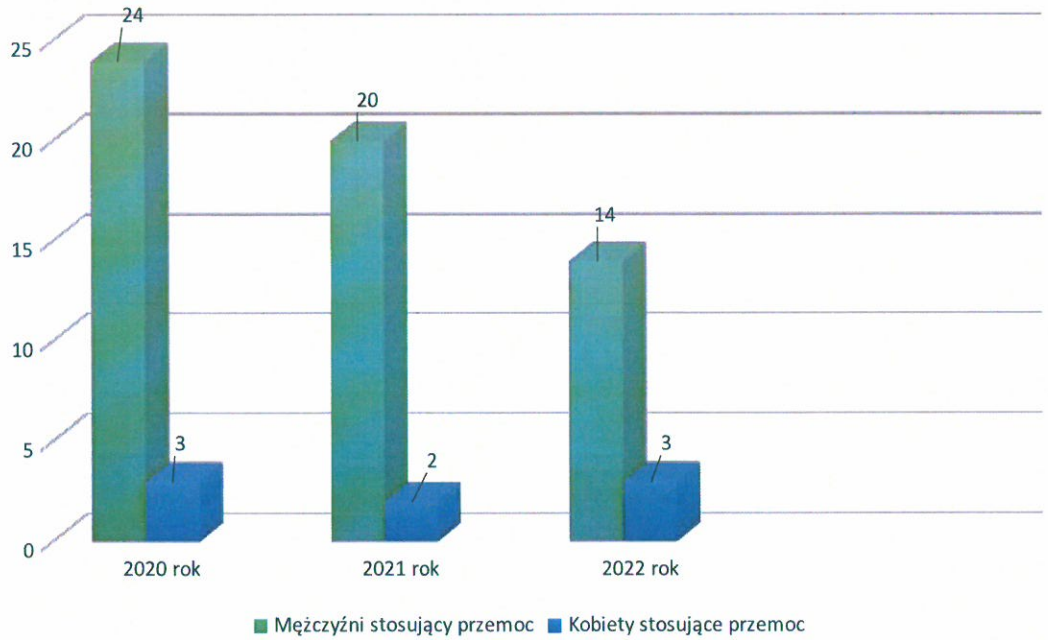
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: Osoby doznające przemocy w latach 2020/2021/2022

Źródło:Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: Osoby stosujące przemoc w latach 2020/2021/2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzyskach współpracując z Zespołem Interdyscyplinarnym skierował:

- 5 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Jaśle w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy w rodzinie;
- 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Jaśle Wydział III Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty";
- 7 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach;
- 2 rodziny objęto pomocą i wsparciem asystenta rodziny;
- 1 osobę umówiono na konsultacje psychiatryczne;
- 3 osoby zostały skierowane na konsultacje lekarskie;
- 1 osoba została skierowana na konsultacje do Szpitala Specjalistycznego w Jaśle;
- dzieci doznające przemocy w rodzinie zostały objęte pomocą pedagogiczno - psychologiczną;

W 2021 roku działania te obejmowały :

- 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Jaśle w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy w rodzinie;
- 1 wniosek do Sądu Rejonowego w Jaśle Wydział III Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty";
- 2 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach;
- 2 rodziny objęto pomocą i wsparciem asystenta rodziny;
- 1 osobę umówiono na konsultacje psychiatryczne;
- 3 osoby zostały skierowane na konsultacje lekarskie;
- 1 osoba została skierowana na konsultacje do Szpitala Specjalistycznego w Jaśle;
- dzieci doznające przemocy w rodzinie zostały objęte pomocą pedagogiczno - psychologiczną;

W 2022 r. natomiast skierowano:

- 5 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Jaśle w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy w rodzinie;
- 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Jaśle Wydział III Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty";
- 6 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach;

- Policja wydała 1 nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia;
- 2 osoby zostały skierowane na konsultacje lekarskie;

II. Wspieranie rodziny poprzez asystenta rodziny w Gminie Brzyska na przestrzeni 2020, 2021 oraz 2022 roku.

Asystent rodziny pracuje w rodzinach, w których występują trudności opiekuńczo – wychowawcze, w szczególności w rodzinach niepełnych, wielodzietnych i borykających się z wieloma problemami, w tym z problemem alkoholowym. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz wspólne rozwiązywanie ich problemów. Asystent zmierza do tego, aby wzbudzić u podopiecznych dążenie do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Tabela: Prowadzone działania pomocowe w zakresie wspierania rodziny poprzez asystenta na przestrzeni 2020, 2021 oraz 2022 roku na terenie Gminy Brzyska

Lata objęte badaniem:	2020 rok	2021/2022 rok
Liczba asystentów rodziny	2 na ½ etatu	1 na ½ etatu
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	10	5
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	26	12
Liczba rodzin niepełnych będących pod opieką asystenta rodziny	2	2
Liczba rodzin wielodzietnych będących pod opieką asystenta rodziny	6	3
Liczba rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	4	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Analiza rodzin objętych wparciem asystenta rodziny wskazuje, że problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w 2020r. przejawiało 10 rodzin, w których wychowywało się 26 dzieci w wieku do 18 lat. W latach 2021 i 2022 natomiast 5 rodzin zostało objętych wsparciem asystenta rodziny, w których wychowywało się 12 dzieci.

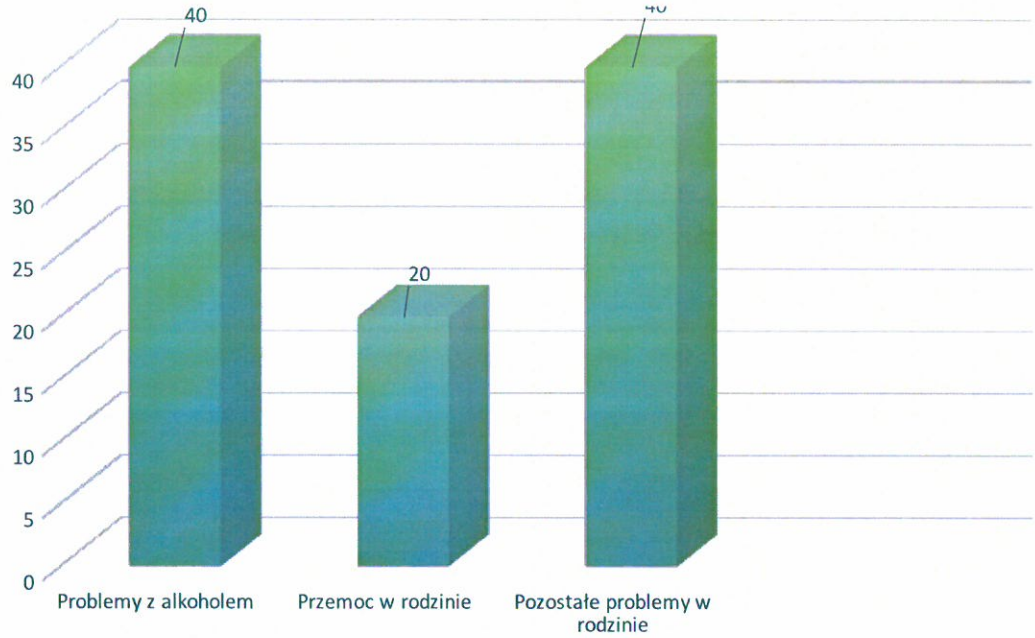
Od sierpnia 2019r. jedno dziecko przebywa w rodzinie zastępczej niezawodowej, w rodzinie biologicznej występuje problem z alkoholem. Środki własne gminy przeznaczone na współfinansowanie pobytu dziecka w niespokrewnionej pieczy zastępczej w 2020 roku wyniosły: 3 542,29 zł, w 2021 roku opiewały na kwotę: 9 638,43 zł natomiast w 2022 roku: 14 253,65 zł.

Tabela: Problemy występujące w rodzinach w zakresie funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem małoletnich dzieci w latach 2020/2021/2022

Lata objęte badaniem:	2020 rok	2021/2022 rok
Najczęstsze problemy i ich procentowy udział;		
problemy dzieci z nauką i problemy szkolne	90%	80%
konflikty w rodzinie	30%	60%
niepełnosprawność dziecka	40%	40%
długotrwała choroba	60%	40%
ograniczona władza rodzicielska poprzez nadzór kuratora sądowego	40%	40%
trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego	60%	100%
bezrobocie	60%	20%
problemy z alkoholem	30%	40%
niepełnosprawność rodzica	30%	40%
przemoc w rodzinie	10%	20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Wykres: Procentowy udział problemów z alkoholem oraz przemocy w stosunku do pozostałych problemów występujących w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w 2021 oraz 2022r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brzyska;

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż zarówno w 2020r. jak i w 2021/2022, 40% rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny ma ograniczone prawa rodzicielskie poprzez zastosowanie stałego nadzoru kuratora sądowego. Nadzór ten odbywał się w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Dotyczy on m.in. zobowiązania przez sąd uczestników do zaprzestania spożywania alkoholu, do podjęcia terapii rodzinnej, do poprawy warunków wychowawczych małoletnich dzieci i zapewnienie im należytej opieki oraz do większej dbałości o higienę i potrzeby edukacyjne małoletnich dzieci. Warunki mieszkaniowe rodzin objętych nadzorem sądu są w większości przypadków trudne. Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego objawia się niewystarczającą dbałością o miejsce zamieszkania oraz nieumiejętnością prawidłowego gospodarowania pieniędzmi. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny są cały czas monitorowane oraz motywowane do zmiany postępowania przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych, i kuratorów sądowych. Małoletnie dzieci narażone są bowiem na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny w związku z czym konieczne jest ukierunkowywanie podopiecznych a zarazem kontrolowanie procesu wychowawczego w rodzinie.

W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wciąż dużym problemem pozostaje nadużywanie alkoholu przez członków rodzin. W takich przypadkach asystenci i kuratorzy współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Spożywanie alkoholu przez podopiecznych oraz pojawiające się w związku z tym awantury wpływają negatywnie na

relacje rodzinne, w tym na proces wychowawczy względem małoletnich dzieci oraz ich rozwój. Dodatkowo nierzadko towarzyszy temu także brak zainteresowania ze strony rodziców, bierność oraz nie reagowanie na problemy dzieci. Skutkiem tego jest narastanie problemów opiekuńczo – wychowawczych w szkole oraz kłopoty w nauce. W tej kwestii dzieci mogą liczyć na pomoc asystenta rodziny, który pozostaje w ścisłej współpracy z dyrekcją szkół oraz wychowawcami, pomagając dzieciom w przezwyciężaniu trudności szkolnych oraz motywując je do zmiany postępowania. Podopieczni z rodzin objętych wsparciem asystentów są stale zobowiązywani do zaprzestania spożywania alkoholu, właściwego zajmowania się rodziną, domem, aktywnego uczestniczenia w życiu dzieci oraz wywiązywania się z obowiązków rodzicielskich.

SPOŻYCIE ALKOHOLU W ŚWIETLE DANYCH STATYSTYCZNYCH W GMINIE BRZYSKA

Wykres: Spożycie alkoholu w latach 2020 – 2023

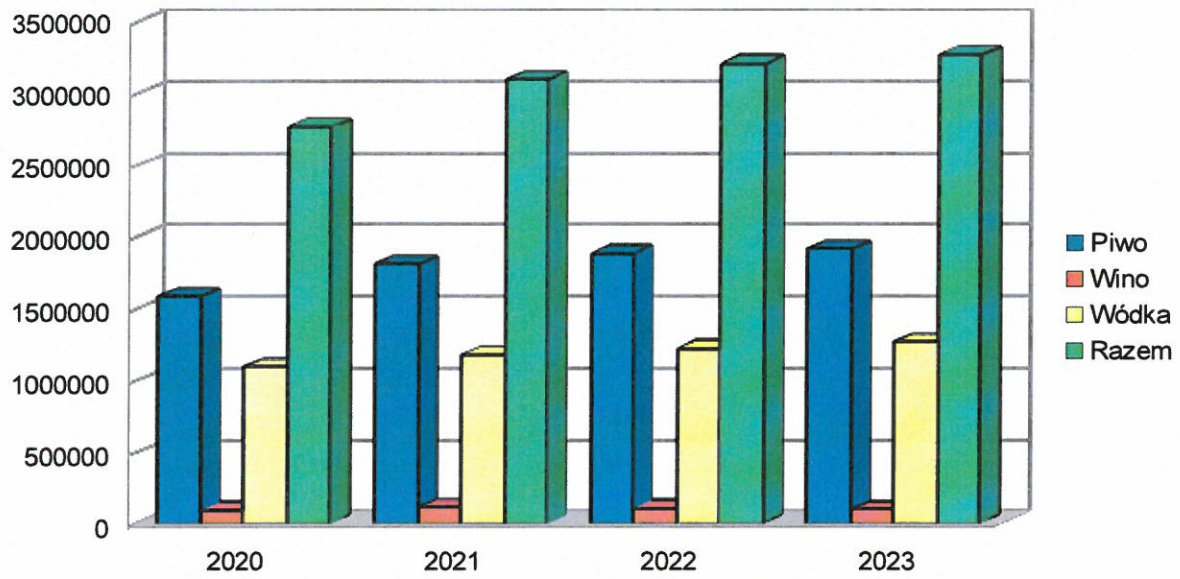

Tabela: Spożycie alkoholu w latach 2020 – 2023

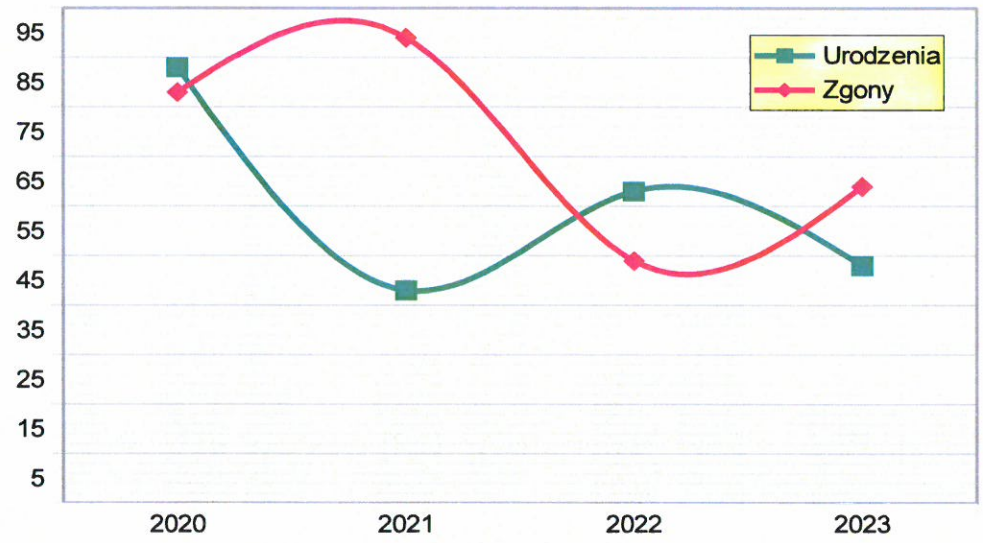
	Piwo	Wino	Wódka	Razem
2020	1 581.617,39	92.948,72	1 091.052,95	2 765.619,06
2021	1 804.612,55	111.874,49	1 172.788,34	3 089.275,38
2022	1 879.699,75	105.569,35	1 218.555,18	3 203.824,28
2023	1 910.610,86	94.271,95	1 262.163,31	3 267.046,12

Liczba mieszkańców gminy w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

lata	2020	2021	2022	2023
Mieszkańcy - ilość	6584	6530	6522	6481

Spadek ilości narodzeń oraz wzrost ilości zgonów powoduje, że liczba mieszkańców gminy z roku na rok spada.

Wykres – urodzenia i zgony w latach 2020 – 2023

SPOSOBY LECZENIA ALKOHOLIKÓW Z CHOROBY ALKOHOLOWEJ

Należy podkreślić, że w Polsce nie ma przymusowego leczenia alkoholików. Osoba, wobec której prowadzona jest procedura, zostaje zobowiązana do poddania się leczeniu odwykowemu, a nie skazana. Przesłanki uprawniające do zobowiązania danej osoby do poddania się leczeniu odwykowemu to: rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, uchylanie się od pracy, systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego. Uzależnienie od alkoholu nie jest więc wystarczającą przesłanką, aby rozpocząć procedurę. Przesłanki muszą mieć charakter społeczny, a nie tylko zdrowotny i dotyczyć sytuacji, w których postępowanie osoby uzależnionej

uderza bezpośrednio w prawne i osobiste dobra innych osób, co uzasadnia wprowadzenie ograniczeń w sferę jej samodzielnego decydowania o sobie. Dlatego każdy wniosek o leczenie odwykowe (złożony przez członka rodziny, krewnych, sąsiadów, GOPS, Policję, szkołę, zakład pracy, itp.) związany jest z zebraniem przez Komisję informacji na temat zgłoszonej osoby: z GOPS-u, policji itp.

Jeśli natomiast biegli rozpoznali uzależnienie alkoholowe (Zespół Zależności Alkoholowej) Komisja przedstawia propozycję leczenia zgodnie z zaleceniami biegłych (tj. leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne). Przebieg leczenia dobrowolnego jest przez Komisję monitorowany. W sytuacji, gdy leczenie nie przebiega prawidłowo lub dana osoba nie zgłasza się, Komisja kieruje sprawę do sądu, który wydaje nakaz leczenia. Często Sąd za pierwszym razem kieruje na leczenie w warunkach ambulatoryjnych – do przychodni. Jeżeli leczenie nie odbywa się w sposób właściwy, placówka odwykowa przesyła do Sądu wniosek o zmianę trybu leczenia na stacjonarny. Pacjent kończący podstawowy program psychoterapeutyczny przygotowywany jest do kontynuowania leczenia w programie ambulatoryjnym. Wsparcie w ramach działań konsultacyjnych prowadzone jest także dla członków rodzin osób uzależnionych.

STATYSTYKI WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAŃ POLICJI NA TERENIE GMINY BRZYSKA

Innym zagrożeniem bezpieczeństwa publicznego związanym z używaniem środków psychoaktywnych są wypadki i kolizje drogowe. Przypadków takich jest wiele i co roku taka sytuacja nadal ma miejsce.

Na terenie gminy są także wykroczenia popełniane przez osoby w stanie nietrzeźwości przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (art. 51 § 2 kw, 140 kw)

2021 rok

Przestępstwa i wykroczenia popełnione przez kierujących pojazdami silnikowymi w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu (gdzie stan nietrzeźwości to jest wartość powyżej 0,50 ‰ – przestępstwo, natomiast stan po użyciu alkoholu jest to wartość od 0,20 ‰ do 0,50 ‰ – wykroczenie)

Na terenie gminy Brzyska w **2021 roku razem 15 przestępstw, 0 wykroczeń.**

Lp.	Miejscowość	Ilość wykroczeń
1	Dąbrówka	2
2	Wróblowa	2
3	Ujazd	1
4	Brzyska	7
5	Błażkowa	2
6	Kłodawa	1
7	Lipnica Dolna	0

Wykroczenia popełniane przez osoby w stanie nietrzeźwości (art. 51 § 2 kw, 140 kw) na terenie gminy Brzyska w 2021 roku

Lp.	Miejscowość	Ilość wykroczeń
1	Dąbrówka	0
2	Wróblowa	1
3	Ujazd	0
4	Brzyska	1
5	Błażkowa	2
6	Kłodawa	0
7	Lipnica Dolna	0

2022 rok

Przestępstwa i wykroczenia popełnione przez kierujących pojazdami silnikowymi w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu na terenie gminy Brzyska w **2022 roku :**
razem 11 przestępstw, 0 wykroczeń

Lp.	Miejscowość	Ilość wykroczeń
1	Dąbrówka	0
2	Wróblowa	0
3	Ujazd	1
4	Brzyska	5
5	Błażkowa	3
6	Kłodawa	1
7	Lipnica Dolna	1

Wykroczenia popełniane przez osoby w stanie nietrzeźwości (art. 51 § 2 kw, 140 kw) na terenie gminy Brzyska w **2022** roku: razem 6

Lp.	Miejscowość	Ilość wykroczeń
1	Dąbrówka	2
2	Wróblowa	1
3	Ujazd	0
4	Brzyska	3
5	Błażkowa	0
6	Kłodawa	0
7	Lipnica Dolna	0

2023 rok

Przestępstwa i wykroczenia popełnione przez kierujących pojazdami silnikowymi w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu na terenie gminy Brzyska w **2023roku:**

razem 6 przestępstw, 0 wykroczeń

Lp.	Miejscowość	Ilość wykroczeń
1	Dąbrówka	2
2	Wróblowa	1
3	Ujazd	0
4	Brzyska	1
5	Błażkowa	2
6	Kłodawa	0
7	Lipnica Dolna	0

Wykroczenia popełniane przez osoby w stanie nietrzeźwości (art. 51 § 2 kw, 140 kw) na terenie gminy Brzyska w **2023** roku: **razem 9**

Lp.	Miejscowość	Ilość wykroczeń
1	Dąbrówka	2
2	Wróblowa	0
3	Ujazd	1
4	Brzyska	5
5	Błażkowa	1
6	Kłodawa	0
7	Lipnica Dolna	0

W gminie Brzyska zdarzają się interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie podejmowane przez policjantów, których tłem jest alkohol. Działając na organizm człowieka alkohol przyspiesza zmiany nastroju, osłabia koordynację, zdolność podejmowania decyzji, a przede wszystkim pozbawia hamulców. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego wdrażana jest przez GKRPA wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z jego nadużywaniem powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie

zakłócają spokój lub porządek publiczny. Komisja zaprasza na rozmowę osoby nadużywające alkohol i motywuje do kontaktu z placówką odwykową oraz podjęcia leczenia. Problem jednak stanowi to, iż osoby uzależnione niechętnie stawiają się na wezwania, a grupy robocze nie posiadają uprawnień, by taka osoba została na grupę doprowadzona, czy w inny sposób zobowiązana do współpracy. Z problemem tym boryka się większość Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołów Interdyscyplinarnych.

Ważnym zadaniem Policji realizowanym w ubiegłych latach oraz przewidziana do realizacji na lata następne na terenie gminy Brzyska to edukacja dzieci w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Edukacja prowadzona już od najmłodszych lat niesie ze sobą wiele zalet, wręcz jest niezbędna. Dzieci, które otrzymają odpowiednią wiedzę na temat zachowania w ruchu drogowym, nie tylko będą mniej narażone na wypadki, ale dzięki zdobytej wiedzy w przyszłości już jako dorosłe osoby staną się ostrożnymi i uważnymi uczestnikami ruchu drogowego.

REKOMENDACJE DLA PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I NARKOMANII W GMINIE BRZYSKA

- **Ograniczanie dostępności** napojów alkoholowych na terenie Gminy, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży (redukowanie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych i maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, regularne kontrole placówek sprzedających alkohol)

- włączanie się w lokalne oraz ponadlokalne **kampanie profilaktyczne**, a także tworzenie autorskich akcji,

- realizowanie **programów profilaktycznych**, ze szczególnym uwzględnieniem programów o udowodnionej skuteczności, rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,

- rozwój i stałe zwiększanie dostępności do **poradnictwa, terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej** osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, osób współuzależnionych oraz osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA),

- podnoszenie **kompetencji** osób i instytucji działających w obszarze uzależnienia od alkoholu, poprzez organizowanie szkoleń i kursów,

- prowadzenie **działalności edukacyjnej i szkoleniowej** dla sprzedawców z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

- Promowanie wśród społeczności lokalnej **zdrowego trybu życia,** ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, w postaci tworzenia i realizacji programów profilaktycznych o tematyce różnego rodzaju uzależnień.

- **ograniczanie dostępności** do papierosów dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy,

- rozpowszechnianie **materiałów profilaktycznych**, dotyczących szkodliwości nikotyny.

- zachęcanie placówek oświatowych do wprowadzania **szkolnych programów zapobiegania palenia tytoniu** oraz wzmocnienie egzekwowania zakazu palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych na terenie szkół oraz w ich pobliżu.

- Przeprowadzanie **szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz wychowawców**, na temat rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych,

- prowadzenie szerokiej **działalności edukacyjnej**, informującej o konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy,

- poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od narkotyków lub zażywających je w sposób szkodliwy, poprzez **rehabilitację, ograniczanie szkód zdrowotnych oraz reintegrację społeczną**,

- inicjowanie poszerzania oferty placówek ochrony zdrowia o programy wychodzenia z narkomanii.

- Prowadzenie **akcji informacyjnych** mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej, a także motywowanie do przełamywania tzw. „zmowy milczenia" w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim,

- promowanie w placówkach oświatowych **postaw wolnych od przemocy rówieśniczej**,

- upowszechnienie informacji o dostępnych miejscach w środowisku lokalnym, w których **świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa** osobom dotkniętym przemocą,

- zacieśnianie współpracy z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wymiaru sprawiedliwości, poprzez prowadzenie **interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń**,

- realizowanie **procedury „Niebieskie Karty"** oraz organizowanie i finansowanie szkoleń dla podmiotów biorących w niej udział, dotyczących obowiązujących procedur i zasad podejmowania interwencji,
- Prowadzenie strategii profilaktycznych w zakresie uzależnień behawioralnych, poprzez rozwijanie **umiejętności psychospołecznych** dzieci oraz **kompetencji wychowawczych** rodziców i opiekunów,
- realizowanie **warsztatów, spotkań oraz kampanii informacyjnych,**
- **wzmacnianie czynników ochronnych** oraz **niwelowanie czynników ryzyka** wśród dzieci i dorosłych, które wpływają na ich sposób postrzegania siebie, występowanie nieprawidłowości w zachowaniu i podejmowaniu decyzji oraz determinują określone przekonania formujące schemat postępowania,
- zwiększanie kompetencji zawodowych w szczególności **pedagogów oraz psychologów** szkolnych w zakresie rozpoznawania i udzielania wsparcia w przypadku wystąpienia problemu uzależnień behawioralnych,
- poszerzenie istniejącej oferty miejsc udzielających pomocy i wsparcia o **poradnictwo w zakresie uzależnień behawioralnych**, a także proponowanie **terapii w placówkach specjalistycznych**,
- świadczenie pomocy osobom zmagającym się z uzależnieniami behawioralnymi w Gminie, poprzez **wzmacnianie samopomocowych form wsparcia** oraz udzielanie pomocy finansowej i organizacyjnej **organizacjom pozarządowym** realizującym działania w obszarze uzależnień behawioralnych,
- uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat ryzyka jakie niosą za sobą uzależnienia behawioralne, poprzez **dostarczanie i udostępnianie rzetelnych informacji**.

ZASADY DZIAŁANIA I WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach została powołana na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Brzyska.
- W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzą osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

a) inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,

b) integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu

c) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,

d) współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie,

e) kontrola przestrzegania zasad i warunków zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez burmistrza w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

f) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy w Brzyskach poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,

g) współpraca z instytucjami, organizacjami i szkołami w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.

GKRPA w Brzyskach ma podpisaną umowę z Psychologiem, który prowadzi konsultacje pomagające wielu osobom w radzeniu sobie z problemami dnia codziennego jak i w podejmowaniu trudnych dla nich decyzji. Osoby mające trudność z zachowaniem trzeźwości jak i osoby współuzależnione mogą bezpłatnie mogą korzystać z konsultacji i porad psychologa.

- Dla członków Komisji ustala się następujące wynagrodzenie:

a) dla członków Komisji wynagrodzenie w wysokości 350,00 zł netto /słownie: trzysta pięćdziesiąt złotych netto/ za udział w każdym posiedzeniu Komisji, oraz za przeprowadzenie kontroli w placówkach handlowych na terenie gminy Brzyska

b) dla sekretarza Komisji wynagrodzenie w wysokości 400,00 czterysta zł netto /słownie: czterysta złotych netto/ za udział w każdym posiedzeniu Komisji, oraz za przeprowadzenie kontroli w placówkach handlowych na terenie gminy Brzyska

c) dla przewodniczącego Komisji wynagrodzenie w wysokości 500,00 zł netto /słownie: pięćset złotych netto/ za udział w każdym posiedzeniu Komisji, oraz za przeprowadzenie kontroli w placówkach handlowych na terenie gminy Brzyska.

Ponadto przewodniczący Komisji za sporządzenie wniosku do Sądu Rodzinnego i Nieletnich mającego na celu leczenie uzależnionego od alkoholu oraz obecność w Sądzie /po wezwaniu/ otrzyma kwotę 250 zł netto. Przewodniczący Komisji za przygotowanie materiałów, uczestnictwo, prezentowanie prac i dokumentów GKRPA podczas działań kontrolnych instytucji zewnętrznych, czy kontroli lub posiedzeń Komisji Rady Gminy oraz prezentację tych materiałów również podczas Sesji Rady Gminy, otrzymywał będzie wynagrodzenie w wysokości 300 zł netto za każdą obecność bez względu na czas trwania prezentacji. Przewodniczący Komisji, jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego, ma obowiązek pracować w Grupach Roboczych dotyczących przemocy w rodzinie nie pobierając za to dodatkowego wynagrodzenia.

- Członkom Komisji przysługuje zwrot poniesionych kosztów z tytułu podróży służbowych dotyczących szkoleń oraz wyjazdów związanych z wykonywaniem czynności i zadań Komisji, według załączonych rachunków i biletów za przejazd.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Brzyska na lata 2024-2027 uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym, a także wiedzę na temat przeciwdziałania uzależnieniom, leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji osób uzależnionych oraz redukcji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem i współuzależnieniem.

Zadania ujęte w Programie będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesionych do kasy gminy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż tych napojów oraz tzw. podatku od tzw. małpek - napojów alkoholowych poniżej 300 ml objętości przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stanisław Małejczyk